

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 15
IM. POLSKICH OLIMPIJCZYKÓW
W KONINIE**

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY
rok szkolny 2019/2020**

*Wersja znowelizowana po zapoznaniu przez Radę Pedagogiczną w dniu 30 sierpnia 2019 roku.
Zatwierdzona do realizacji uchwałą Rady Rodziców*

WSTĘP

Szkoła jest miejscem wszechstronnego rozwoju osobowego ucznia w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym. Naszym zadaniem jest ukierunkowanie ucznia w dążeniach do zbudowania właściwej hierarchii wartości i wdrażanie do realizowania własnych potrzeb z poszanowaniem drugiego człowieka. Społeczność szkolną jako formę wspólnoty wychowawczej stanowią uczniowie, ich rodzice oraz wszyscy pracownicy szkoły współpracujący w atmosferze wzajemnego zrozumienia i szacunku w podejmowaniu wyznaczonych zadań. W naszej szkole nauczyciel jest nie tylko znakomitym fachowcem, w zakresie pewnej dziedziny wiedzy, ale także jest wiarygodny jako człowiek, a jego osobowość stanowi wzór do naśladowania przez dzieci. Nauczyciele wspierają rodziców w dziedzinie wychowania, działalność wychowawcza i profilaktyczna szkoły nie może być sprzeczna z wolą rodziców / Art. 48 ust 1 Konstytucji RP /. Ucznia postrzegamy w kategoriach jego podmiotowości, godności, wolności, niepowtarzalności, konkretnych praw i obowiązków. „Wychowanie pełni rolę nadrzędną nadającą sens działaniom profilaktycznym. Poprzez swoje działanie zapobiegawcze i korekcyjne, działania profilaktyczne tworzą warunki do sprawnej realizacji procesu wychowawczego”.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie. Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posilkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany przez Zespół powołany decyzją Dyrektora. Program ten wyrósł z pozycji nauczycieli i uczniów, i był konsultowany z rodzicami. Jest próbą przejrzystego uregulowania wzajemnych relacji między domem, nauczycielami i uczniami oraz sprecyzowania praw i obowiązków uczniów naszej szkoły. Wraz z uczniami wierzymy, iż wprowadzenie wypracowanych wspólnie zasad przyczyni się do stworzenia w naszej szkole atmosfery wzajemnej życzliwości i przyjaźni połączonej jednocześnie z konsekwencją wymagań.

PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Program wychowawczo-profilaktyczny obejmuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, których podejmuje się szkoła. Podstawowe ukierunkowanie Programu zostało określone w ustawach oświatowych i rozporządzeniach oraz innych aktach prawnych takich jak:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59)
ogłoszona 11 stycznia 2017 r.

Art. 26 - program wychowawczo-profilaktyczny

Art. 26. 1. Szkoły oraz placówki, o których mowa w art. 2 pkt 3–5, 7 i 8, realizują program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, oraz*
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów*

występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do przedszkoli i szkół dla dorosłych.

Art. 84. 1. Rada rodziców może występować do dyrektora i innych organów szkoły lub placówki, organu prowadzącego szkołę lub placówkę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny

z wnioskami i opiniami we wszystkich sprawach szkoły lub placówki.

2. Do kompetencji rady rodziców, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, należy:

1) uchwalanie w porozumieniu z radą pedagogiczną programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26;

2) opiniowanie programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 56 ust. 2;

3) opiniowanie projektu planu finansowego składanego przez dyrektora szkoły.

3. Jeżeli rada rodziców w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego nie uzyska porozumienia z radą pedagogiczną w sprawie programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26, program ten ustala dyrektor szkoły lub placówki w uzgodnieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny. Program ustalony przez dyrektora szkoły lub placówki obowiązuje do czasu uchwalenia programu przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną.

4. W szkołach i placówkach, w których nie tworzy się rad rodziców, program wychowawczo-profilaktyczny szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26, uchwała rada pedagogiczna.

5. W szkołach i placówkach publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne oraz w szkołach i placówkach niepublicznych program wychowawczo-profilaktyczny szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26, ustala organ wskazany w statucie szkoły lub placówki.

2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (**Dz. U. z 2017r. poz. 356**).

3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

4. Rozporządzenie MEN z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych, szkołach i placówkach.

5. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 48 ust.1

Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem.

Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność sumienia i wyznania oraz jego przekonania.

Art.53 ust.3

Rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniem. Przepis art. 48 ust.1 stosuje się odpowiednio.

Art. 53 ust.4

Religia kościoła lub innego związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej może być przedmiotem nauczania w szkole, przy czym nie może być naruszona wolność sumienia i religii innych osób.

Art. 70 ust.1

Każdy ma prawo do nauki. Nauka do osiemnastego roku życia jest obowiązkowa. Sposób wykonania szkolnego obowiązku określa ustawa.

Art. 70 ust.4

Władze publiczne zapewniają powszechny i równy dostęp do wykształcenia. W tym celu tworzą

i wspierają system indywidualnej pomocy finansowej i organizacyjnej dla uczniów i studentów. Warunki udzielania pomocy określa ustawa.

Art. 72 ust.1

Rzeczypospolita Polska zapewnia ochronę dziecka. Każdy ma prawo wymagać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

6. Konwencja o Prawach Dziecka Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r.

Art.13

Dziecko będzie miało prawo do swobodnej wypowiedzi: prawo to ma zawierać swobodę poszukiwania, otrzymania i przekazywania informacji oraz idei wszelkiego rodzaju, bez względu na granice, w formie ustnej, pisemnej bądź za pomocą druku, w formie artystycznej lub z wykorzystaniem każdego innego środka przekazu według wyboru dziecka.

7. Zadania nauczyciela w KN

Art.6 *„Nauczyciel obowiązany jest rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę; wspierać każdego ucznia w jego rozwoju; dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego....”.*

8. Statut Szkoły

Przy opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły uwzględniono:

- obowiązujące akty prawne;
- dotychczasowe doświadczenia szkoły;
- zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli sygnały występujących problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku;
- przeprowadzone badania na temat sytuacji wychowawczej, zagrożeń uzależnieniami w szkole i środowisku; diagnoza sytuacji wychowawczej
- przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania

MISJA SZKOŁY

„Codziennie razem wśród małych i dużych przyjaciół”

Maria Grzegorzewska

Chcemy być szkołą, która kształcić będzie uczniów na miarę XXI wieku, radzących sobie w zmieniającym się współczesnym świecie oraz stawiających czoła coraz bardziej wymagającej rzeczywistości. Będziemy postępować tak, by w sposób najbardziej efektywny ukształtować osobowość naszych uczniów i przygotować ich do życia.

WIZJA SZKOŁY

Pragniemy, aby nasza szkoła była postrzegana w środowisku lokalnym jako instytucja przyjazna i życzliwa uczniom, zapewniająca im wszechstronny rozwój.

Wizją naszej szkoły jest wychowanie człowieka kulturalnego, odpowiedzialnego, aktywnego, twórczego, wrażliwego, otwartego na potrzeby drugiego człowieka, mającego poczucie więzi ze swoim miastem, regionem, ze swoją Ojczyzną, człowieka prawego i tolerancyjnego.

PODSTAWOWE KIERUNKI REALIZACJI POLITYKI OŚWIATOWEJ W ROKU SZKOLNYM 2019/2020

Na podstawie art. 60 ust.3 pkt 1 ustawy z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949), w związku z art. 307 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 60 i 949) Minister edukacji narodowej ustalił następujące kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2019/2020

1. Profilaktyka uzależnień w szkołach i placówkach oświatowych.
2. Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.
3. Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.
4. Rozwijanie kompetencji matematycznych uczniów.
5. Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.
6. Tworzenie oferty programowej w kształceniu zawodowym. Wdrażanie nowych podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

Cele kształcenia ogólnego w szkole podstawowej

według nowej podstawy programowej zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. (poz. 356), załącznik nr 2.

- 1) wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);

- 2) wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
- 3) formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
- 4) rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
- 5) rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
- 6) ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
- 7) rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki;
- 8) wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;
- 9) wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji;
- 10) wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
- 11) kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
- 12) zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy

I CELE I ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

Nauczanie i wychowanie w naszej szkole opiera się na najlepszych wartościach zaczerpniętych z polskiej tradycji i kultury, a także z chrześcijaństwa. Uczy się też szacunku dla wszystkich tradycji i kultur. Cele i zadania szkoły realizowane są podczas wszystkich zajęć dydaktycznych, wychowawczych i pozalekcyjnych oraz w pracy biblioteki i świetlicy szkolnej.

Za główny cel oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych szkoła stawia sobie zwiększenie skuteczności działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród uczniów, ich rodziców (opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników szkoły na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.

NAJWAŻNIEJSZE CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

1. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajamianie z czynnikami zagrażającymi bezpieczeństwu i zdrowiu oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.

2. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej. Kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych i wychowanie do wartości.

3. Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie.

4. Wdrażanie do budowania właściwych relacji międzyludzkich. Zapobieganie zachowaniom agresywnym. Kształtowanie postawy tolerancji wobec wartości (kultura, religia, poglądy itp.) uznawanych przez innych ludzi.

5. Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego stylu życia. Uświadamianie szkodliwego oddziaływania na organizm różnego rodzaju substancji psychoaktywnych. Zapobieganie uzależnieniom od urządzeń elektronicznych (komputer, telefon). Promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego.

6. Wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji. Zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie.

OCZEKIWANE EFEKTY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

Uczeń:

- umie okazać sympatię i przyjaźń, jest otwarty i życzliwy,
- ma poczucie własnej wartości, kocha i szanuje rodziców,
- jest dobrym kolegą,
- zna symbole narodowe i regionalne, wie jak się wobec nich zachować,
- potrafi korygować własne postępowanie i postawy zgodnie z normą moralną i społeczną,
- samodzielnie dokonuje oceny i samooceny,
- rozpoznaje postawy negatywne społecznie i nie akceptuje ich,
- włącza się w prace samorządu klasowego i szkolnego,
- bierze aktywny udział w uroczystościach szkolnych,
- zna zagrożenia dla swojego zdrowia i potrafi ustrzec się przed uzależnieniami,
- posiada umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach emocjonalnych, wie do kogo zwrócić się o pomoc
- dostrzega wartość budowania i pielęgnowania relacji międzyludzkich,
- potrafi wyznaczać granice własnej prywatności
- przestrzega zasad bezpieczeństwa własnego i innych,
- dba o czystość i schludny wygląd,
- dba o najbliższe środowisko i chce pracować na jego rzecz,
- zdaje sobie sprawę z wartości jaką jest zdobyta wiedza i wykształcenie

II UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY.

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Rodzice:

- mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi

- i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka;
- znają, akceptują i mają wpływ na kształt programu wychowawczo-profilaktycznego proponowanego przez szkołę;
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą;
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły;
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci.

Wychowawcy klas:

- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się;
- prowadzą dokumentację nauczania;
- opracowują i realizują klasowy Plan Wychowawczy;
- koordynują pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym;
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec ucznia, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- integrują zespół klasowy i kierują nim;
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego;
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji; motywują poprzez pochwały, zachęcają do działania;
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy; dążą do partnerskiego ułożenia relacji z rodzicami;
- współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem, psychologiem i pielęgniarką;
- tworzą miłą i spokojną atmosferę;

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
- integrują i kierują zespołem klasowym;
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego;
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem, psychologiem i pielęgniarką;
- wspólnie z pedagogiem i psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;
- dążą do zrozumienia motywów zachowania dziecka.
- Pomagają uczniom w odkrywaniu i rozwijaniu uzdolnień oraz zainteresowań, wspierają w dokonywaniu wyboru dalszej drogi w edukacji i planach zawodowych

Uczniowie, Samorząd Uczniowski:

- współorganizują imprezy i akcje szkolne;
- znają normy zachowania obowiązujące członków społeczności szkolnej i przestrzegają je,
- wywiązują się z obowiązków ucznia, osiągają wyniki na miarę własnych możliwości
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa,
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- angażują się w działalność wolontarystyczną
- mają wpływ na organizację uroczystości i imprez szkolnych

Pedagog i psycholog szkolny:

- prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozują indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;
- diagnozują sytuację wychowawczą w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;
- udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci;
- minimalizują skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz inicjują różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- pomagają rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- wspierają nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- współpracują z przedstawicielami instytucji pomocowych (MOPR, Sąd, Policja, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna).

Dyrektor szkoły nadzoruje realizację programu wychowawczo -profilaktycznego szkoły oraz warunki do jego realizacji poprzez min.:

- wspieranie samorządności i samodzielności uczniów,
- wspieranie nauczycieli w procesie dydaktyczno-wychowawczym,
- zapewnienie właściwych warunków do prowadzenia procesu dydaktyczno-wychowawczego,
- tworzenie warunków do kultywowania tradycji i kultury,
- umożliwienie działania na terenie szkoły wolontariatu, stowarzyszeń i organizacji młodzieżowych, i innych organizacji wspierających proces wychowania,
- współpracuje z Radą Rodziców.

Diagnoza problemów występujących w społeczności szkolnej

Przeprowadzona diagnoza została oparta na obserwacji rozwoju uczniów, ich funkcjonowania na terenie szkoły i poza nią, analizie zapisów uwag w e-dzienniku, licznych rozmowach z nauczycielami i rodzicami oraz analizie ankiet dla uczniów kl 7, przeprowadzonych w lutym 2019, uczniów klas 7 i 8 przeprowadzonych w marcu 2019 roku i ankiet dla rodziców przeprowadzonych w kwietniu 2019r. Pytania skierowane w ankiecie dla uczniów dotyczyły ich doświadczeń i opinii w zakresie użytkowania mediów, problemu agresji w mediach oraz znajomości konsekwencji zdrowotnych zażywania substancji uzależniających i ewentualnego eksperymentowania z nimi. Natomiast rodziców poproszono o opinie i oczekiwania dotyczące różnych sfer działalności naszej szkoły. Analiza ankiet pozwoliła na wyłonienie zagadnień koniecznych do dalszego ich realizowania w roku szkolnym 2019/2020, bądź ukazała nowe, które należy wprowadzić do planu wychowawczego klasy i Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły. Dotychczasowe oddziaływania wychowawcze przynoszą oczekiwane efekty, co jest wskazaniem do dalszego utrwalania wypracowanych postaw i zachowań naszych uczniów. Systematyczna realizacja programów wychowawczych klas odnosi pozytywne skutki. Również oferta zajęć pozalekcyjnych, innowacje pedagogiczne, rozwijające różnorodne umiejętności i kształtujące pożądane postawy wpływają na pozytywne efekty wychowawcze u naszych uczniów.

Mimo podejmowanych działań , w dalszym ciągu pojawiają się problemy wychowawcze związane z agresją słowną i w mniejszym stopniu agresją fizyczną dzieci i młodzieży. Nadal dzieje się to częściej poza szkołą niż na terenie szkoły. Coraz więcej pojawia się agresji na komunikatorach społecznościowych. Ponadto pojawiły się pojedyncze sytuacje, w których doszło do demoralizacji np. poprzez umieszczenie w internecie wulgarnych aktów seksualnych. Z rozmów z nauczycielami i samymi uczniami wynika, że problemy wychowawcze zaczynają nasilać się w klasach 4. Nowa specyfika nauczania, różnorodność przedmiotów i nowi nauczyciele stanowią dla wielu czwartoklasistów duże wyzwanie, któremu nie zawsze potrafią poddać. W dalszym ciągu indywidualnego podejścia wymagają uczniowie, którzy przejawiają trudności w relacjach z rówieśnikami, mają problemy z przestrzeganiem norm i zasad, czy też trudności w samodzielnym funkcjonowaniu. Niektóre zespoły klasowe wymagają pracy nad poprawą relacji rówieśniczych. Coraz bardziej zauważalny jest brak podstawowych zasad kultury

uczniów. Z wywiadu z wychowawcami, a także samymi członkami rodzin wynika, że w kilku rodzinach występuje problem alkoholowy i rodziny te potrzebują wsparcia w procesie wychowywania dziecka. Ponadto wiele samotnie wychowujących matek również oczekuje pomocy w tym obszarze.

Wyniki ankiet dla uczniów potwierdzają istniejące wśród dzieci i młodzieży narastające problemy w relacjach rówieśniczych. Uczniowie naszej szkoły przedkładają kontakty na portalach społecznościowych nad kontakty bezpośrednie. W relacjach tych czują się bezpieczniej, mają większą odwagę w komunikowaniu się. W kontaktach internetowych są bardziej agresywni, nie kontrolują emocji, mają większą swobodę krytykowania, ośmieszania, wykluczania z grupy. Zamykanie się w świecie relacji wirtualnych wpływa na brak umiejętności w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami pojawiającymi się w grupie rówieśniczej. Analiza ankiet wskazuje na to, iż dominującą formą spędzania wolnego czasu staje się internet. Z analizy ankiet dotyczących wiedzy nt substancji psychoaktywnych wynika, iż uczniowie znają konsekwencje zdrowotne ich zażywania, jednakże nie zdają sobie sprawy z konsekwencji społecznych takich jak brak wykształcenia, pracy, problemy finansowe, problemy rodzinne- rozwody, utrata rodziny, przemoc. Wielu uczniów nie przywiązuje wagi do destrukcyjnego działania tytoniu i alkoholu, bagatelizuje ich szkodliwość. Zatem należy poszerzać działania profilaktyczne w tym zakresie. Większość ankietowanych stwierdziło, że rodzice nie podejmują z nimi tematyki zagrożeń płynących z używek, co powoduje konieczność większego zaangażowania się nauczycieli w tę problematykę.

Opinie rodziców w zakresie sprawowanej opieki nad uczniami i bezpieczeństwa dzieci w szkole wskazują na dobry poziom zaangażowania grona pedagogicznego w omawianych obszarach. W opinii większości rodziców w razie pojawiających się problemów dzieci mogą liczyć na pomoc nauczycieli. W dalszym ciągu rodzice wskazują na przejawy agresji ze strony kolegów z klasy i starszych kolegów na przerwach, w świetlicy i toalecie. Na dobrym poziomie utrzymuje się współpraca rodziców z wychowawcami i nauczycielami. Rodzice na bieżąco są informowani o postępach w nauce i zachowaniu ich dziecka, a informacje te przekazywane są w atmosferze życzliwości i zrozumienia. Zdecydowana większość ankietowanych współuczestniczy w ustalaniu działań wychowawczych podejmowanych wobec jego dziecka, a wartości i postawy, które kształtuje szkoła są mu bliskie. Rodzice uważają, że w szkole wystarczająco mówi się o zdrowym stylu życia w tym o zagrożeniach związanych z uzależnieniem. Uczniowie w rozmowach z rodzicami sygnalizują obecność papierosów w szkole i dopalaczy poza szkołą.

Powyższa diagnoza sytuacji wychowawczej w naszej szkole wskazuje na konieczność kontynuowania określonych działań i podejmowanie nowych w celu minimalizowania pojawiających się problemów.

Rekomendacje:

- W dalszym ciągu należy omawiać z uczniami ich samoocenę zachowań i postaw w sytuacjach konfliktowych, gdyż większość z nich dostrzega agresorów wśród kolegów, a jedynie niewielki procent przyznaje, że jest sprawcą przemocy.
- W dalszym ciągu indywidualnego podejścia wymagają uczniowie, którzy przejawiają trudności w relacjach z rówieśnikami, mają problemy z przestrzeganiem norm i zasad, czy też trudności w samodzielnym funkcjonowaniu.

- Ze względu na występujące coraz częściej próby palenia papierosów w coraz młodszym wieku i niedostateczną wiedzę na temat zagrożeń z tym związanych należy systematycznie uświadamiać uczniom konsekwencje i włączać w ten proces rodziców.
- Należy z większym naciskiem potraktować działania w zakresie wychowania do wartości.
- Zwracać szczególną uwagę na zachowania uczniów w miejscach newralgicznych takich jak szatnie wych. fizycznego oraz toaletach.
- Utrzymać na dotychczasowym poziomie kontakty nauczycieli z rodzicami
- Utrzymać na dotychczasowym poziomie poziom edukacji dzieci i młodzieży w obszarach profilaktyki uzależnień i zdrowego stylu życia.
- Podkreślać znaczenie roli rodzica w życiu szkoły i motywować do działania we współpracy z wychowawcami i Radą Rodziców oraz dyrekcją.
- Rodzic powinien być pierwszym profilaktykiem ds. uzależnień dla swojego dziecka, często z nim rozmawiać, być właściwym przykładem, wzorem do naśladowania.

W obszarze różnorodnych i najczęściej pojawiających się problemów w cyberprzestrzeni należy:

- kontynuować działania mające na celu edukację i profilaktykę ryzykownych zachowań.
- uświadamiać uczniów o grożących im w sieci niebezpieczeństwach, uczyć ich jak sobie z nimi radzić i do kogo się zwracać w razie potrzeby, aby nie ryzykowali i nie ufali osobom poznanym w sieci.
- należy kształtować nawyk tworzenia własnego wizerunku bez zamieszczania i podawania danych osobowych
- poruszać problem uzależnienia i negatywnych skutków nadużywania internetu.
- propagować korzystanie z Internetu w celach edukacyjnych z poszanowaniem praw autorskich, ochronę danych osobowych, reagowanie na przejawy agresji i zgłaszanie ich policji lub na stronach helpline.org.pl, www.dyzurnet.pl.
- poruszać problemy cyberprzemocy .
- zwracać uwagę na to, że wszyscy ponosimy odpowiedzialność za to, co robimy w Internecie i w jaki sposób z niego korzystamy.
- uświadamiać rodzicom korzyści jakie płyną z ich kontroli rodzicielskiej i zainteresowania tym, jak dziecko korzysta z internetu .

Przeprowadzona analiza pozwoliła wyłonić najistotniejsze czynniki ryzyka.

Czynniki ryzyka związane ze szkołą i środowiskiem rodzinnym ucznia to:

- trudności w budowaniu poprawnych relacji między uczniami (odrzućenie przez rówieśników),
- niska samoocena, brak wiary we własne możliwości, osiąganie wyników nieadekwatnych do wkładanego wysiłku
- niska kultura osobista uczniów (agresja słowna brak szacunku wobec siebie)
- wzajemnie oraz wobec dorosłych, lekceważenie obowiązujących norm,
- brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych (niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem, brak kontroli nad emocjami),
- niepowodzenia szkolne (trudności w uczeniu się wynikające z różnych przyczyn),
- przemoc rówieśnicza (pojedyncze przypadki stosowania agresji fizycznej oraz autoagresji),

- brak umiejętności organizowania i wykorzystywania wolnego czasu,
  - nadmierna ilość czasu spędzanego przed komputerem, nieumiejętne korzystanie z portali społecznościowych,
  - niskie kompetencje społeczne - problem z asertywnością, trudności z radzeniem sobie z problemami, problemy w relacjach rówieśniczych (eksperymentowanie z substancjami uzależniającymi)
  - brak wystarczającego wsparcia dziecka ze strony rodziców (opiekuna),
  - konflikty między rodzicami (separacje, rozwody...),
  - problem alkoholowy w rodzinie.
  - Wysoka absencja (wagary- opuszczane pojedyncze dni, godziny lekcyjne)
  - Problemy ze zdrowiem psychicznym
- Zaplanowane działania mają na celu minimalizowanie w/w zjawisk oraz zapobieganie ich powstawaniu.

Czynniki chroniące:

- silna więź emocjonalna z rodzicami,
- zainteresowanie nauką szkolną, odnoszenie sukcesów,
- posiadanie zainteresowań, zamiłowań, pasji,
- uwewnętrzniiony szacunek do norm, wartości i autorytetów,
- wrażliwość społeczna,
- wiedza na temat skutków zagrożeń, wynikających z różnych zachowań ryzykownych,
- poczucie przynależności do grupy rówieśniczej,
- pełnienie ról aprobowanych społecznie,
- pozytywny klimat szkoły,
- okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć,
- zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy,
- prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza,
- akceptująca i życzliwa postawa nauczycieli wobec uczniów.
- wiara we własne możliwości
- odporność na stres

Szkoła jest przede wszystkim miejscem profilaktyki uniwersalnej, adresowanej do wszystkich uczniów. W jej zakresie realizowane są następujące działania:

- wspieranie rozwoju osobowości dzieci i młodzieży;
- uczenie ich radzenia sobie w sytuacjach stresowych, rozwiązywania konfliktów;
- uwrażliwiania na problemy innych ludzi;
- nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi;
- dostarczanie informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwianie dokonania świadomego wyboru;
- stwarzanie możliwości zaangażowania w działalność pozwalającą realizować potrzebę rozwijania zainteresowań, aktywności, osiągnięcia sukcesu (zajęcia dodatkowe, konkursy);
- promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania się;
- stwarzanie w szkole takiego klimatu, by jak największa liczba uczniów systematycznie uczęszczała do szkoły.

W zakresie profilaktyki selektywnej:

- budowanie poprawnych relacji międzyludzkich, korygowanie postaw nieakceptowanych społecznie
- budowanie poczucia własnej wartości, wzmacnianie samooceny

- rozwijanie umiejętności w zakresie kontroli swojego zachowania
- uświadamianie wpływu przeżywanych emocji na zachowanie wobec siebie i innych
- kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się

W przypadku profilaktyki selektywnej i wskazującej niezbędna jest wcześniejsza diagnoza, która dostarczy informacji na temat liczebności grupy podwyższonego ryzyka. Jej celem jest zmniejszanie szkód doznawanych na skutek podjęcia zachowań ryzykownych, ograniczanie intensywności i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienia wycofania się z zachowań ryzykownych, zapobiegania przyszłym szkodom. W przypadku profilaktyki wskazującej istnieje potrzeba skorzystania z pomocy specjalistów w zakresie tworzenia grup socjoterapeutycznych, poradnictwa rodzinnego czy też indywidualnego.

W zakresie nauczania nasza szkoła umożliwia:

- Naukę poprawnego i swobodnego wypowiedzania się, pisanie i czytania ze zrozumieniem.
- Poznawanie wymaganych pojęć i zdobywanie rzetelnej wiedzy na poziomie umożliwiającym co najmniej kontynuację nauki na następnym etapie kształcenia.
- Dochodzenie do zrozumienia, a nie tylko do pamięciowego opanowania przekazywanych treści.
- Rozwijanie zdolności dostrzegania różnego rodzaju związków i zależności (przyczynowo skutkowych, funkcjonalnych, czasowych i przestrzennych).
- Rozwijanie zdolności myślenia analitycznego i syntetycznego.
- Traktowanie wiadomości przedmiotowych, stanowiących wartość poznawczą samą w sobie, w sposób integralny, prowadzący do lepszego rozumienia świata, ludzi i siebie
- Poznawanie zasad rozwoju osobowego i życia społecznego.
- Poznawanie dziedzictwa kultury narodowej postrzeganej w perspektywie kultury europejskiej.
- Rozwijanie umiejętności adaptacyjnych w nowych warunkach współczesnego świata

W zakresie działalności wychowawczej szkoła zapewnia, aby uczniowie:

- Rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna we współczesnym świecie.
- Mieli świadomość życiowej użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów szkolnych, jak i całej edukacji na danym etapie.
- Stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze zarówno indywidualnym jak i społecznym, godząc umiejętnie dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie i za innych, wolność własną i wolność innych.
- Poszukiwali, odkrywali i dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia wielkich celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie.
- Uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowywali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych.
- Przygotowywali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość doskonalenia się.
- Posiadali umiejętność słuchania innych i rozumienia ich poglądów oraz umieli współdziałać i współtworzyć w sobie wspólnotę nauczycieli i uczniów.

W celu przygotowania do życia i pracy w warunkach współczesnego świata szkoła umożliwi nabywanie następujących umiejętności:

- Planowanie, organizowanie i ocena własnej nauki, przyjmowanie za nią coraz większej odpowiedzialności oraz nauka rzetelnej pracy.
- Skuteczne porozumiewanie się w różnych sytuacjach; prezentacja własnego punktu widzenia i uwzględnianie poglądów innych ludzi; poprawne posługiwanie się językiem ojczystym; przygotowanie do publicznych wystąpień.
- Efektywne współdziałanie w zespole i pracy w grupie; budowa więzi międzyludzkich; podejmowanie indywidualnych i grupowych decyzji; skuteczne działanie na gruncie zachowania obowiązujących norm.
- Rozwiązywanie problemów w twórczy sposób.
- Poszukiwanie, podporządkowanie i wykorzystanie informacji z różnych źródeł oraz efektywne posługiwanie się technologią informacyjną.
- Odnoszenie się do praktyki zdobytej wiedzy oraz tworzenie potrzebnych doświadczeń i nawyków.
- Rozwijanie sprawności umysłowych oraz osobistych zainteresowań.
- Przystawanie sobie metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych.

W zakresie działalności profilaktycznej szkoła zapewni, aby uczniowie:

- Posiadali praktyczne umiejętności umożliwiające obronę własnych praw ze szczególnym uwzględnieniem asertywności.
- Potrafili dokonywać właściwych wyborów w trudnych sytuacjach.
- Potrafili skutecznie komunikować się między sobą i radzić sobie ze stresem.
- Potrafili budować pozytywny obraz własnej osoby.
- Pogłębiali i wzmacniają naturalne systemy wsparcia: koleżeństwo, przyjaźń, zaufanie i uczciwość.
- Mieli wiedzę i umiejętności dotyczące zdrowia fizycznego, psychicznego, społecznego i duchowego.
- Świadomie dokonywali wyboru różnych form spędzania wolnego czasu.
- Rozwijali swoje pasje i zainteresowania, potrafili współpracować w zespole, byli wrażliwi na potrzeby innych.
- Znali zagrożenia związane z komputerem i Internetem, rozumieli zjawisko Cyberprzemocy.
- Czuli się w szkole bezpiecznie.
- Mieli większą świadomość zagrożeń wynikających z uzależnienia od papierosów, alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych substancji i środków psychoaktywnych.
- Osiągali wyższe wyniki w nauce i wysoką frekwencję na zajęciach szkolnych.
- Wypracowali postawy sprzyjające podejmowaniu racjonalnych decyzji.
- Posiadali takie umiejętności interpersonalne jak: chronienie siebie w sytuacji presji wywieranej przez grupę, asertywność, otwartość, empatia, odreagowanie napięć i budowanie udanych relacji z ludźmi.
- Potrafili skutecznie rozwiązywać problemy.

III WARTOŚCI WYCHOWAWCZE

Jednym z najważniejszych celów wychowawczych jest wprowadzenie uczniów w świat wartości. Wychowanie do wartości zakłada przede wszystkim podmiotowe traktowanie dziecka. Mówiąc o „wychowaniu do wartości” mamy na myśli wychowanie do wartości postrzeganych i rozumianych jako pozytywne – w znaczeniu: ogólnoludzkich, wyższych, duchowych. Dorastanie do wartości wymaga także bezpośredniego poznania i doznania odkrywanych wartości w codziennym życiu, co z kolei wymaga zetknięcia się z wzorcami osobowymi, z wartościowymi działaniami, oraz dobrymi praktykami.

Naszego ucznia ma cechować:

POCZUCIE PIĘKNA I ESTETYKI

Uczniowie:

- dbają o wystrój sal, korytarzy i o estetykę otoczenia,
- zwracają uwagę na ubiór i higienę osobistą,
- dostosowują wygląd i ubiór do sytuacji,
- uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych (np.: wystawy, filmy, przedstawienia teatralne),
- biorą udział w lekcjach muzealnych, koncertach, teatralnych

SAMODZIELNOŚĆ I PRACA NAD SOBĄ (SAMOROZWÓJ)

Uczniowie:

- dokonują samooceny własnej pracy,
- współuczestniczą w tworzeniu kontraktów klasowych i przestrzegają zasad w nich zawartych,
- potrafią budować poczucie własnej wartości,
- realizują zasadę „fair play” w sporcie, nauce, zabawie,
- znają zasady dobrego wychowania i przestrzegają ich,
- dokonują oceny własnego zachowania,
- wypełniają obowiązki dyżurnego,
- uczestniczą w wycieczkach i wykonują samodzielnie czynności takie jak, np.: sprzątanie, ustalanie tras, czynności higieniczne...
- organizują imprezy klasowe,
- umieją planować i organizować czas wolny,
- mają rozbudzoną wrażliwość na sprawy innych, na pomoc potrzebującym,
- posiadają umiejętności bycia asertywnym.

RZETELNA PRACA

- Wychowawcy i nauczyciele premiuje uczniów wykonujących bardzo dobrze obowiązki według zasad ustalonych przez szkołę.
- Pracownicy szkoły poprzez wzorce osobowe wpływają na stosunek uczniów do obowiązków i pracy.
- Uczniowie wykonują, jak najlepiej potrafią, zlecane im prace domowe i zdania.

CZYSTOŚĆ JĘZYKA POLSKIEGO, KULTURA SŁOWA

Uczniowie:

- czuwają nad poprawnością i czystością języka polskiego podczas lekcji, korzystają z biblioteki szkolnej,

- poszukują i wykorzystują informacje z encyklopedii, słowników i innych wydawnictw (w tym dokumentów multimedialnych),
- świadomie wybierają literaturę dla potrzeb poznawczych i rozwijania zainteresowań,
- szanują książki i inne wydawnictwa,
- uczestniczą we współzawodnictwie i konkursach czytelniczych.

WRAŻLIWOŚĆ NA KRZYWDĘ INNYCH

Uczniowie:

- uczestniczą w akcjach charytatywnych,
- nawiązują kontakt ze schroniskiem dla zwierząt,
- otaczają opieką zwierzęta domowe, dokarmiają ptaki,
- niosą pomoc ludziom starszym, niepełnosprawnym i są wrażliwi na krzywdę innych.

PATRIOTYZM I POCZUCIE WSPÓLNOTY LOKALNEJ

Uczniowie:

- uczestniczą w uroczystościach, rocznicach o charakterze patriotycznym odbywających się na terenie szkoły i miasta,
- poznają patriotyczne postawy z literatury, historii,
- organizują uroczystości i związane z tradycjami szkoły (pasowanie na ucznia, zakończenie nauki),
- organizują obchody świąt szkolnych (Dzień Edukacji Narodowej, Dzień Sportu),
- zapraszają na występy, wystawy, przedstawienia szkolne uczniów z innych szkół, przedszkoli,
- występują na terenie innych szkół i instytucji.

ZNAJOMOŚĆ NASZEGO REGIONU (TURYSTYKA)

Uczniowie:

- biorą udział w wycieczkach turystycznych, w rajdzie ścieżką przyrodniczo-leśną, „zielonych i białych szkołach”, piknikach, obozach sportowych,
- uczestniczą w zajęciach kół zainteresowań,
- umieją planować i organizować czas wolny,
- znają zasady bezpieczeństwa w terenie oraz współżycia w grupie w warunkach turystycznych,
- uczestniczą w różnego rodzaju formach turystycznych.

DBAŁOŚĆ O CZYSTOŚĆ ŚRODOWISKA

Uczniowie:

- biorą czynny udział w akcjach „Sprzątanie świata”, „Święto Ziemi”,
- uczestniczą w konkursach: „Zdrowe życie – dobre życie”,
- dostrzegają zmiany zachodzące w otaczającym środowisku,
- mają rozwiniętą wrażliwość na problemy środowiska,
- potrafią wskazać pozytywne i negatywne aspekty ingerencji człowieka w środowisko,
- biorą udział w lekcjach w terenie,
- umieją poprawnie segregować śmieci.

IV WARTOŚCI WYCHOWAWCZE WYNIKAJĄCE Z FUNKCJONOWANIA W SZKOLE ODDZIAŁÓW INTEGRACYJNYCH

*„Szkolnictwo integracyjne jest najskuteczniejszym
środkiem budowania solidarności między
dziećmi
ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i ich
rówieśnikami”*

(Deklaracja z Salamanki UNESCO 1994)

W szkole funkcjonują oddziały integracyjne, do których przyjmowane są dzieci niepełnosprawne.

Tworzenie tych oddziałów wynika z przekonania, iż:

- Każde dziecko ma fundamentalne prawo do nauki i należy dać mu szansę osiągnięcia i utrzymania odpowiedniego poziomu kształcenia.
- Każde dziecko ma indywidualne cechy charakterystyczne, zainteresowania, zdolności i potrzeby w zakresie nauczania.
- Programy edukacyjne powinny być wdrażane z uwzględnieniem dużego zróżnicowania tych cech charakterystycznych i potrzeb.
- Dzieci posiadające szczególne potrzeby edukacyjne muszą mieć dostęp do szkół masowych, które powinny stawiać dziecko w centrum zainteresowania i zaspokoić potrzeby.
- Oddziały integracyjne są najskuteczniejszym środkiem zwalczania dyskryminacji, tworzenia przyjaznych społeczności oraz budowania otwartego społeczeństwa.

Fundamentalną zasadą tworzenia w szkole oddziałów integracyjnych jest przekonanie, że wszystkie dzieci w miarę możliwości powinny uczyć się razem, niezależnie od doświadczanych przez nie trudności i różnic.

Szkoła nasza uznaje i odpowiada na zróżnicowane potrzeby uczniów, przyjmując różne style i tempo uczenia się oraz gwarantując każdemu odpowiednie wykształcenie dzięki właściwym programom nauczania, przygotowaniem organizacyjnym, strategiom kształcenia, wykorzystaniu zasobów oraz współpracy z lokalnymi społecznościami.

Integracja stanowi szansę poprawy warunków życia ludzi niepełnosprawnych i stworzenia im możliwości pełnego udziału w życiu społecznym, ale również wielką szansą na wychowanie nowego pokolenia w duchu współpracy i tolerancji dla różnorodności ludzi. W klasach integracyjnych kładzie się nacisk na kształcenie i wychowanie polegające na:

- Indywidualnym traktowaniu dzieci zdolnych i dzieci ze specjalnymi potrzebami.
- Wyzwalaniu własnej aktywności dziecka.
- Dążeniu do maksymalnego rozwoju dziecka we wszystkich strefach: poznawczej, społecznej, moralnej i emocjonalnej.
- Umożliwieniu wspólnej nauki i zabawy dzieciom o różnym poziomie i stopniu sprawności psychoruchowej.
- Aktywnym uczestnictwie w procesie nauki i życiu społecznym szkoły masowej dzieci ze specjalnymi potrzebami.
- Rozwijaniu w sposób naturalny tolerancji, odpowiedzialności, otwartości, wyrozumiałości, serdeczności i wzajemnej pomocy.

Placówki integracyjne są także szansą na budowanie wspólnoty lokalnej, skupionej wokół celu, jakim jest wychowanie i edukacja dzieci i młodzieży.

W tych placówkach dokonuje się zmiana postaw społecznych, zmiana postaw wobec siebie i otaczającego świata, rodzi się poczucie więzi i odpowiedzialności za własny i innych styl życia. Wynika z tego, że integracja przynosi korzyści wszystkim, nie tylko uczniom będącym bezpośrednim podmiotem jej działania. Aby mogła przynosić pozytywne efekty musi być wspierana przez różne instytucje.

Głównym środowiskiem, z którym współpracuje nasza szkoła w tym zakresie są rodzice, zarówno dzieci zdrowych, jak i niepełnosprawnych. Są oni bowiem osobami w szczególności odpowiedzialnymi za tworzenie atmosfery sprzyjającej integracji.

Szkoła współpracuje również i jest wspierana przez:

- Kuratorium Oświaty w Poznaniu Delegatura w Koninie
- Radę Miejską i Urząd Miasta Konina
- Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie
- Miejski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie
- Polski Komitet Olimpijski
- Miejską Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną w Koninie
- Placówki integracyjne na terenie kraju
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
- Organizacje pozarządowe, np. Fundacja „Mielnica”, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich
- UKS „Olimpijczyk II”
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
- Placówki kształcenia specjalnego
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego
- Państwową Inspekcję Sanitarną
- Miejska Biblioteka Publiczna w Koninie
- CDN Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Koninie

V WARTOŚCI WYCHOWAWCZE OKREŚLONE W PROGRAMACH PRZEDMIOTÓW NAUCZANIA

Edukacja prozdrowotna

- Rozbudzanie zainteresowania dziecka własnym zdrowiem i rozwojem psychofizycznym
- Przygotowanie uczniów do okresu dojrzewania
- Systematyczne rozwijanie umiejętności i utrwalanie nawyków troski o higienę swojego ciała, ubioru i estetykę otoczenia
- Realizacja profilaktyki uzależnień
- Opieka nad dziećmi z wadami postawy (gimnastyka korekcyjna)
- Kształtowanie pozytywnych postaw wobec potrzeb osób niepełnosprawnych, chorych, starszych
- Radzenie sobie w trudnych sytuacjach (np. stłuczenia) – pierwsza pomoc w niektórych urazach

Edukacja ekologiczna

- Angażowanie uczniów w sprawy ochrony przyrody
- Rozumienie znaczenia zależności między środowiskiem a zdrowiem człowieka
- Dostrzeganie przyczyn degradacji środowiska
- Kształtowanie nawyków estetyki własnego otoczenia
- Rozwijanie uczuć radości wynikających z troski o estetykę swojego mieszkania, sali lekcyjnej, szkoły, osiedla, miejscowości

Edukacja czytelnicza i medialna

- Inspirowanie indywidualnej twórczości i działań
- Rozwijanie zainteresowań literackich poprzez kontakt z utworami literackimi (konkursy czytelnicze, lekcje biblioteczne)
- Umiejętność dokonywania wyboru pozytywnych wartości przekazywanych przez media
- Kształcenie umiejętności samodzielnego korzystania ze zbiorów bibliotecznych

Wychowanie do życia w rodzinie

- Rozumienie znaczenia rodziny w życiu człowieka i swojej w niej roli
- Rozumienie znaczenia dbania o wzajemny szacunek w rodzinie, klasie, społeczności szkolnej i pozaszkolnej
- Uczenie się miłości do siebie i innych; wyrażanie uczuć, asertywność
- Rozwiązywanie problemów i pokonywanie trudności okresu dojrzewania
- Poznawanie i rozumienie swojej psychiki; reakcji, zachowań, postaw

Edukacja regionalna

- Budowanie poczucia przynależności do własnego regionu
- Rozwijanie więzi uczuciowej ze swoją miejscowością i postaw patriotyzmu lokalnego
- Ukazywanie pozytywnych walorów własnego regionu, osoby zasłużone dla regionu
- Poznanie instytucji użyteczności publicznej na terenie naszego miasta

Wychowanie patriotyczne i obywatelskie

- Kształtowanie uczucia szacunku do kultury i tradycji polskich
- Wprowadzenie dzieci w aktualne wydarzenia życia społecznego regionu i kraju
- Wykazywanie się poprawnym zachowaniem w czasie uroczystości szkolnych i państwowych oraz w miejscach pamięci narodowej
- Kształtowanie uczuć szacunku ludziom pracy; wskazywanie na postawy godne naśladowanie
- Rozwijanie i wykazywanie szacunku wielkim Polakom (artystom, uczonym, politykom, olimpijczykom)

PRZEDMIOTY NAUCZANIA

I ETAP EDUKACYJNY – klasy I – III edukacja wczesnoszkolna

- Współdziałanie i współpraca z kolegami w klasie i w szkole
- Dążenie do nabywania wartościowych cech charakteru takich jak: pracowitość, wytrwałość, odwaga, prawdomówność, oszczędność
- Kształtowanie i rozwijanie emocjonalnego związku z teraźniejszością i przeszłością regionu i kraju oraz symboli narodowych: godło, flaga, hymn państwowy, herb swojego miasta
- Dostrzeganie wartości estetycznych w zachowaniu i wyglądzie własnym oraz innych osób, zachowywać ład i porządek w otoczeniu

- Kultywowanie tradycji i obrzędów klasowych i szkolnych
- Budzenie poczucia własnej wartości, kształtowanie umiejętności dokonywania samooceny
- Nabywanie umiejętności wyrażanie emocji pozytywnych i kontrolowanie negatywnych
- Wdrażanie nawyków postrzegania zasad bezpieczeństwa
- Wdrażanie nawyków postrzegania zasad higieny osobistej, ochrona zdrowia własnego i innych kolegów
- Rozwijanie więzi emocjonalnej z rodziną, wpajanie odpowiedzialności za pełnione role życiowe
- Kształtowanie u uczniów poczucia gospodarza własnej klasy, szkoły, dbałość o estetykę izby lekcyjnej
- Kształtowanie więzi emocjonalnej z przyrodą, wrażliwości na jej piękno, uczenie poszanowania przyrody
- Korzystania z dóbr kultury, kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania się
- Kształtowanie pozytywnej postawy wobec własnej pracy, poczucie odpowiedzialności za jej wykonanie oraz docenianie pracy innych
- Wdrażanie do wzajemnej tolerancji, pomocy, uczynności, zrozumienia, życzliwości
- Przystwojenie metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów

II ETAP EDUKACYJNY – klasy IV – VIII

Język polski

Każdy nauczyciel niezależnie od nauczanego przedmiotu jest odpowiedzialny za rozwój języka w mowie i piśmie.

Nadrzędnym celem jest wyrabianie szacunku i przywiązania do ojczystego języka oraz świadomości należenia do tej samej wspólnoty językowej.

- Rozwijanie poczucie estetyki własnej wypowiedzi
- Wyrabianie rzetelności wypowiedzi
- Wyrabianie odpowiedzialności za wygłaszane sądy i oceny
- Wdrażanie do uprzejmości, kultury dyskusji
- Uświadamianie możliwości oddziaływania na ucznia i wolę odbiorcy
- Wdrażanie do rzetelnej i systematycznej pracy
- Wyrabianie postawy tolerancji, szacunku wobec drugiego człowieka
- Uświadamianie wartości koleżeństwa, przyjaźni i miłości
- Rozwijanie wyobraźni (poczucie piękna)
- Budzenie wrażliwości estetycznej
- Wyrabianie poczucia dumy narodowej
- Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań czytelniczych i kulturalnych
- Rozwijanie pozytywnego sposobu patrzenia na świat i siebie
- Kształtowanie umiejętności rozpoznawania trwałych i uniwersalnych wartości (altruizm, miłość bliźniego, życzliwość, bezinteresowność, sprawiedliwość, dobro, prawda) i wzorów postępowania

Język obcy

- Kształtowanie pozytywnej postawy wobec innych kultur, cywilizacji, obyczajów, poglądów i religii
- Kształtowanie postaw tolerancji i otwartości na tradycje innych kultur
- Wyrabianie poczucia własnej wartości i szacunku dla ludzi innych narodowości

- Kształtowanie postaw sprzyjających realizacji pokojowego współistnienia i współpracy międzynarodowej
- Przygotowanie uczniów do wykorzystania języka obcego w sytuacjach życiowych
- Wyrabianie umiejętności współpracy w zespole i w grupie
- Rozbudzanie w uczniach zainteresowań innymi krajami i kulturami
- Rozwijanie umiejętności posługiwania się mapą – podróże (ich rola w życiu)

Historia

- Wpajanie podstawowych, ogólnoludzkich zasad moralnych i humanistycznych, ważnych dla człowieka niezależnie od epoki
- Budzenie przekonania, że wartości, takie jak dobro, prawda, sprawiedliwość, piękno, tolerancja, solidarność, patriotyzm odgrywają w życiu człowieka zasadniczą rolę
- Pobudzenie twórczej inicjatywy dziecka wyrażającej się chętnym i samodzielnym (na miarę możliwości wiekowych) podejmowaniem przez nie zadań w zdobywaniu wiedzy o przeszłości i współczesności
- Szacunek dla dorobku przodków wyrażający się chęcią jego kontynuacji
- Gromadzenie eksponatów do Izby Tradycji

Plastyka

- Rozbudzenie motywacji zajmowania się sztuką. Otwieranie na wartości duchowe, leżące poza sferą cechującego współczesną cywilizację pragmatyzmu i doraźnego utylitaryzmu, stanowiące źródło pełniejszego, bogatszego życia
- Kształtowanie postaw twórczych – uniwersalizacja etosu twórczości z jej nieodłącznymi atrybutami: kreatywnością, staraniem o doskonałość efektów, innowacyjnością, śmiałością w podejmowaniu zadań trudnych, autokrytycyzmem
- Wykształcenie zdolności pełnej percepcji wizualnej – zdolności skupienia uwagi na strukturach zorganizowanych (dziełach człowieka) i nie zorganizowanych (tworach natury) dla pełnego, wyposażonego w refleksję i zdolność oceny przeżywania wyglądu świata
- Poznanie otaczającego ucznia krajobrazu kulturowego, co sprzyja kształceniu poczucia wartości i znaczenia najbliższego dziedzictwa kulturowego oraz odpowiedzialności za jego trwanie
- Wykształcenie umiejętności spojrzenia i oceny artystycznego dorobku własnej ojczyzny na tle dokonań europejskich, bez znamion poczucia niższości
- Przez poznanie wielości kultur i różnorodności postaw twórczych, wykształcenie tolerancji i uznania wartości pluralizmu w kulturze i życiu społecznym
- Uwrażliwienie na estetykę najbliższego otoczenia, zdolność do oceny i kształtowania własnego wyglądu oraz otaczających ucznia przedmiotów
- Wstępne przygotowanie do życia w rzeczywistości określanej jako „cywilizacja obrazu” – odczytywanie znaków, symboli, metafor transmitowanych przez media i reklamę
- Wykształcenie naturalnych potrzeb aktywności twórczej i ekspresji własnej; wykształcenia, poprzez atmosferę przebiegu zajęć i właściwy system ocen, poczucia wartości działalności plastycznej jako sposobu wyrażania siebie, co stymuluje ochotę do zajmowania się sztuką

Muzyka

- Rozbudzanie zamiłowania do muzykowania indywidualnego, zespołowego i rodzinnego
- Kształcenia właściwej postawy wobec własnej kultury i tożsamości narodowej
- Zapoznanie ze sztuką ludową charakterystyczną dla regionu
- Wpływanie przez sztukę na wrażliwość estetyczną
- Kształcenie świadomych odbiorców muzyki

Przyroda

- Budowanie prawidłowych relacji z grupą rówieśniczą i otoczeniem
- Racjonalne odżywianie, zdrowy tryb życia
- Kształtowanie społecznie pożądanych postaw poprzez budzenie przywiązania do kraju ojczystego
- Ukazywanie wartości pracy ludzkiej budzenie szacunku do pracy
- Kształtowanie więzi emocjonalnej z przyrodą, wrażliwości na jej piękno, uczenie poszanowania przyrody, jestem elementem środowiska
- Uświadomienie roli człowieka w przekształcaniu środowiska
- Budzenie odpowiedzialności za oszczędne gospodarowanie zasobami przyrody
- Rozbudzanie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie, unikanie picia alkoholu, palenia papierosów i kontaktu z narkotykami

Matematyka

Głównym celem wychowawczym nauczania matematyki na poziomie szkoły podstawowej jest kształtowanie w procesie dydaktycznym odpowiednich postaw i nawyków uczniów przez wykorzystanie jego społecznego charakteru oraz przez poza matematyczne treści kształcenia

- Rozwijanie społecznie pożądanych postaw i zachowań
- Umiejętność argumentacji i obrony stanowiska
- Uczenie życia i aktywności w grupie rówieśników i społeczności szkolnej
- Kształtowanie hartu ducha i uczenie zaradności
- Wytrwałość w dążeniu do osiągnięcia obranego celu w nauce
- Ukazanie uczniom możliwości czerpania radości i satysfakcji z podejmowanych badań matematycznych
- Ukazanie piękna, uniwersalizmu, potęgi i użyteczności matematyki w różnych dziedzinach wiedzy i w życiu codziennym
- Ukazanie wkładu wniesionego przez rozwój matematyki do dorobku kulturowego ludzkości

Informatyka

- Kształtowanie umiejętności ogólnotechnicznych przydatnych w życiu
Kształtowanie umiejętności bezpiecznego posługiwania się komputerem i jego oprogramowaniem
- Świadomość zagrożeń i ograniczeń związanych z korzystaniem z komputera i Internetu,
- Nabycie umiejętności komunikowania się za pomocą komputera i technologii informacyjno-komunikacyjnych
- Nabycie umiejętności wyszukiwania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł
- Umiejętność rozwiązywania problemów i podejmowanie decyzji z wykorzystaniem komputera
- Wykorzystywanie komputera do poszerzania wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin, a także do rozwijania zainteresowań

Technika

- Nabycie umiejętności czytania ze zrozumieniem instrukcji obsługi urządzeń;
- Znajomość bezpiecznego uczestniczenia w ruchu drogowym jako pieszy, pasażer i rowerzysta,
- Umiejętność wskazywania rozwiązań problemów rozwoju środowiska technicznego,
- Znajomość zasad segregowania i możliwości przetwarzania odpadów z różnych materiałów

- Nabycie umiejętności racjonalnego gospodarowania surowcami wtórnymi w najbliższym środowisku

Wychowanie fizyczne

- Mistrzowie olimpijscy – wzorem do naśladowania
- Wdrażanie do zdrowej rywalizacji w sporcie i życiu codziennym
- Rozbudzanie potrzeby aktywnego wypoczynku
- Powierzanie odpowiedzialnych funkcji (pełnienie przez ucznia roli organizatora – pomocnika)
- Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za życia i zdrowie własne oraz drugiego człowieka
- Rozwijanie odwagi i śmiałości podczas wykonywania różnych zadań ruchowych
- Kształtowanie postawy samokontroli i samooceny
- Kształtowanie rozwoju emocjonalnego związanego z przeżywaniem radości i satysfakcji z opanowania umiejętności ruchowych
- Kształtowanie postawy współdziałania zespołowego, wzajemnej odpowiedzialności

Religia

- Wyrabianie postaw wdzięczności
- Uczenie postawy szacunku wobec starszych (dziecko w rodzinie, w klasie)
- Wyrabianie postawy odpowiedzialności za swoje postępowanie (wśród kolegów, podczas zabawy)
- Uczenie właściwych postaw moralnych u dziecka (dobroć, życzliwość, koleżeńskość, wzajemna pomoc, przewycięzanie wad, umiejętność przebaczenia)
- Właściwe przeżywanie niedzieli i świąt we wspólnocie rodzinnej (więzi rodzinne, spędzanie czasu wolnego, wypoczynek)

Etyka

- Rozbudzenie refleksyjności, samowiedzy i wrażliwości moralnej
- Umiejętność rozpoznawania i hierarchizowania podstawowych wartości
- Umiejętność zabierania głosu w dyskusji, mówienia o sobie, otwarcia na to, co mówią inni
- Umiejętność uporządkowanego i poprawnego myślenia i przedstawiania racji
- Refleksyjna, uwzględniająca wartości postawa wobec świata

Geografia:

- Kształtowanie w uczniach:
  - poszanowania innych narodów, systemów wartości i sposobów życia,
  - poczucia odpowiedzialności za swoje środowisko życia (geograficzne i społeczne),
  - gotowości uczestniczenia w rozwiązywaniu problemów swojej działalności,
- uświadomienie wartości jaką jest własny region i kraj oraz ich dziedzictwo kulturowe, czynnego uczenia się kształtującego dociekliwość, refleksyjność, zdrowy krytycyzm, chęć działania,
- kształtowania systemu wartości odpowiadającego naturze i godności ludzkiej.

Biologia:

- zrozumienie zasad funkcjonowania organizmu człowieka i kształtowanie zachowań prozdrowotnych,
- kształcenie zachowań ukierunkowanych na ochronę środowiska przyrodniczego,
- motywowanie do przestrzegania zasad higieny osobistej i podejmowania,
- odpowiedzialność za własne i innych zdrowie i życie, edukacja seksualna,

- umożliwienie podejmowania działań na rzecz najbliższego środowiska przyrodniczego i szacunku dla zwierząt

Fizyka:

- wyzwalać postawę badawczą, prowadzącą do poznawania prawidłowości świata przyrody,
- prezentowanie wyników własnych obserwacji, eksperymentów i przemyśleń,
- wykorzystanie wiedzy fizycznej w praktyce życia codziennego,
- ukazanie znaczenia odkryć w naukach przyrodniczych dla rozwoju cywilizacji i rozwiązywania problemów współczesnego świata,
- kształcenie umiejętności krytycznego korzystania ze źródeł informacji.

Chemia:

- poznanie znaczenia wiedzy chemicznej w procesach przetwarzania materii przez człowieka,
- nabycie umiejętności i nawyku postępowania zgodnego z zasadami dbałości o własne zdrowie i ochronę środowiska,
- rozbudzanie w uczniach ciekawości otaczającym nas światem,
- kształtowanie postawy badawczej,
- kształtowanie nawyku dbałości o bezpieczeństwo własne i innych,
- kształtowanie postawy tolerancji i poszanowania cudzych poglądów,
- rozwijanie twórczych postaw i umiejętności rozwiązywania problemów,
- uświadamianie zagrożeń dla środowiska związanych z działalnością człowieka,
- kształtowanie właściwej postawy proekologicznej i prozdrowotnej,
- wdrażanie do samooceny i samokontroli.

Doradztwo zawodowe:

- przygotowanie uczniów do świadomego wyboru szkoły, a następnie zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i możliwościami,
- kształtowanie postawy przedsiębiorczości i aktywności wobec pracy,
- rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania,
- kształtowanie umiejętności analizowania swoich cech osobowości,
- dostarczanie informacji o zawodach, wymaganiach rynku pracy,
- kształtowanie umiejętności pracy w zespole, komunikatywności, zaangażowania,
- kształtowanie szacunku do pracy,
- kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.

Wiedza o społeczeństwie:

- kształtowanie umiejętności wykorzystywania i tworzenia informacji na temat sposobu, w jaki prawo reguluje życie obywateli; wyrabianie własnego zdania w wybranych sprawach na różnych forach publicznych i uzasadnianie go; kształtowanie otwartości na odmienne poglądy;
- rozpoznawanie prawnych aspektów codziennych problemów życiowych i szukanie ich rozwiązania,
- kształtowanie umiejętności współpracy z innymi –planowanie, dzielenie się zadaniami i wywiązywanie się z nich; rozwijanie umiejętności korzystania z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego;
- poznanie zasad i procedur demokracji, nabywanie umiejętności wyjaśniania znaczenia prawa dla funkcjonowania demokratycznego państwa i rozpoznawanie przypadków jego łamania,

- poznanie podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej,
- poznanie praw człowieka i sposobów ich ochrony, nabywanie umiejętności wyjaśniania podstawowych praw człowieka, rozpoznawanie przypadków ich naruszania i znajomość sposobów ich ochrony.

VI DZIAŁALNOŚĆ WYCHOWAWCZA SZKOŁY

Wdrażanie uczniów do funkcjonowania w szkole i społeczeństwie

Cel główny:

Planowanie i realizacja działań mających na celu wdrażanie ich do funkcjonowania w życiu społecznym klasy, szkoły i środowiska lokalnego.

Cele szczegółowe:

1. Utrwalanie znajomości zasad zachowania w grupie rówieśniczej i pracy zespołowej.
2. Wdrażanie do dbałości o estetykę klasy
3. Uczenie odpowiedzialności za powierzone zadania i wykonywanie ich w terminie
4. Wdrażanie uczniów do radzenia sobie z problemami
5. Rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów, komunikowania się
6. Wzbudzanie tolerancji dla drugiego człowieka
7. Wdrażanie do przestrzegania norm i zasad istniejących w szkole
8. Uczenie właściwych zachowań wobec pracowników szkoły
9. Budowanie zaufania i zachęcanie do zwracania się o pomoc w sytuacjach trudnych
10. Uczenie szacunku dla drugiego człowieka
11. Budowanie poczucia własnej wartości ucznia
12. Integrowanie środowiska szkoły w tym uczniów z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorych, odmiennych kulturowo

Zadania	Sposoby realizacji	Osoba odpowiedzialna	Ewaluacja
1. Zapoznanie uczniów z prawami i obowiązkami ucznia	- zapoznanie uczniów ze Statutem Szkoły, - zapoznanie uczniów z Programem Wychowawczo-Profilaktycznym Szkoły -zapoznanie z regulaminem przedstawiającym wizerunek ucznia SP 15 - tworzenie kodeksu klasowego, - wybory samorządu klasowego i szkolnego, - gazetki klasowe,	wychowawcy, pedagog, psycholog, nauczyciele	regulaminy szkolne, kodeks klasowy, scenariusze zajęć, dyplomy, wpisy w e-dziennikach

	szkolne konkursy -zajęcia „odpowiedzialność młodzieży w świetle prawa”- kl VII, spotkanie z policjantem	- pedagog	
2. Wdrażanie uczniów do radzenia sobie z problemami	- zajęcia warsztatowe, - pogadanki na godzinie wychowawczej, - indywidualne rozmowy z uczniami	wychowawcy, pedagog, psycholog	scenariusze zajęć, zapisy w e-dziennikach
3. Angażowanie uczniów we współorganizowanie imprez kulturalnych oraz uroczystości w szkole	- apele i uroczystości szkolne, - dyskoteki szkolne	uczniowie pod opieką opiekuna SU i wychowawców	podsumowanie, sprawozdanie z działalności SU, zapisy w e-dziennikach
4. Rozwijanie umiejętności komunikowania się	- warsztaty „ <i>Skuteczne komunikowanie się</i> ” (kl.VI), „ <i>metody aktywizujące techniki uczenia się</i> ”(kl. IV), „ <i>Jak radzić sobie ze stresem, aby nauka była przyjemna</i> ”(kl.V) - praca w grupach w czasie lekcji (umożliwienie uczniom wejścia w różne role), - zajęcia indywidualne - zwracanie uwagi na to jak dzieci porozumiewają się między sobą podczas przerw (kultura słowa i zwroty grzecznościowe) - tematyka wynikająca z realizacji podstawy programowej	pedagog, psycholog, wychowawcy	ankiety, rozmowy z uczniami, zapisy w e-dziennikach
5.Nauka sztuki rozwiązywania konfliktów. Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych poglądów, myśli i uczuć w sposób	- warsztaty „ <i>Rozwiązywanie konfliktów, radzenie sobie z trudnymi emocjami</i> ”, „ <i>Jestem asertywny</i> ” (kl VII) (w razie potrzeb) -pogadanki	nauczyciele, pedagog, psycholog, wychowawcy	obserwacja uczniów, rozmowy z uczniami i rodzicami, ankiety

możliwy do zaakceptowania	tematyczne, - zajęcia indywidualne, - mediacje -Koło Młodych Psychologów	psycholog	
6. Integracja zespołów klasowych i społeczności szkolnej	- organizowanie imprez klasowych, wycieczek i imprez szkolnych - zajęcia warsztatowe, - godziny wychowawcze - wspólne wyjazdy do kina, teatru... - zachęcanie rodziców do współorganizowania i uczestnictwa we wspólnych wyjazdach i imprezach szkolnych	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog, rodzice	obserwacja uczniów, rozmowy z uczniami i rodzicami, ankiety
7. Uczenie tolerancji i szacunku do drugiego człowieka	zajęcia warsztatowe, rozmowy ind., w klasach -godziny wychowawcze (IV-VIII) edukacja społeczna (I-III) - gazetki szkolne - wieczór filmowy: projekcja filmów o tematyce tolerancji, przyjaźni - udział w akcjach „na niebiesko dla autyzmu”, -organizowanie i udział w imprezach integracyjnych (Wielkopolskie Igrzyska Klas Integracyjnych, Omnibus, Osemkowy Turniej Sportowy, „Bieg Solny”, Piknik Olimpijski, Miejski Dzień Integracji, Abilimpiada Międzynarodowy Dzień Niepełnosprawnych - współpraca z fundacjami	wychowawcy, pedagog, psycholog, zaangażowani n-le - M.Brzęcka, psycholog, pedagog	rozmowy z uczniami, dokumentacja zajęć

	„Otwarcie”, „Podaj dalej” - Światowy Dzień Godności (17.10)	- psycholog, pedagog	
8. Rozwijanie przynależności do społeczności szkolnej i lokalnej	- godziny wychowawcze – wychowanie regionalne, - podtrzymywanie lokalnych tradycji i zwyczajów, - apele szkolne, - wycieczki - działalność SU - piknik rodzinny - promocja szkoły w mediach lokalnych - prowadzenie strony internetowej szkoły	wychowawcy, pedagog, nauczyciele, psycholog, rodzice - nauczyciele - administrator szkoły	rozmowy z uczniami, obserwacja uczniów, sprawozdania z imprez i wycieczek
9. Kształtowanie postaw prospołecznych	- zajęcia warsztatowe, - godziny wychowawcze, - akcje charytatywne - pomoc koleżeńska -Trening Umiejętności Społecznych (TUS)- -zajęcia socjoterap.	wychowawcy, pedagog, psycholog, opiekun SU i SU - psycholog, pedagog - p. Tomasz Zieliński	rozmowy z uczniami, obserwacja uczniów
10.Rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej	- udział w akcjach charytatywnych „Góra grosza”, „WOSP” - pomoc zwierzętom w schronisku - pomoc materialna i rzeczowa osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej - okolicznościowe wizyty na oddziałach dziecięcych WSZ w Koninie „Uśmiech chorego dziecka”	Samorząd Uczniowski, Spółdzielnia Uczniowska, Koło Wolontariuszy wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog	rozmowy z uczniami, rodzicami, dokumentacja SU
12.Kształtowanie pozytywnego stosunku do płci i właściwej postawy wobec seksualności i partnerstwa	- warsztaty dla ucz. kl.VI „ <i>Wpływ dostępnych mediów na rozwój seksualności nastolatków</i> ”, „ <i>Moje ciało stanowi szczególną wartość</i> ” (kl. VII)	n-l etyki, psycholog, pedagog	rozmowy z rodzicami, spostrzeżenia n-li

<p>13. Kształtowanie poczucia wartości dziecka, wiary we własne siły, wspierania ich w pokonywaniu codzienności i w zmaganiach z własnymi obawami, nieśmiałością i brakiem pewności siebie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bajki terapeutyczne autorstwa n-li SP 15 „<i>Bajeczkowe bajanki</i>” - Realizacja treści wynikających z podstawy programowej - Udział uczniów w konkursach - Zajęcia grupowe, indywidualne z psychologiem i pedagogiem 	<p>n-le nauczania początkowego</p> <p>nauczycie klas I-VI</p> <p>wychowawcy, nauczyciele</p> <p>psycholog, pedagog</p>	<p>rozmowy z uczniami, ich rodzicami, osiągnięcia uczniów</p>
<p>14. Wdrażanie do poszanowania więzi rodzinnych i tradycji świątecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Obchody klasowego: Dnia Kobiet, Dnia Chłopca, Dnia Dziecka, Dnia Babci i Dziadka, Dnia Matki i Ojca - Wigilia klasowa - Poczta walentynkowa - Tradycje Świąt Wielkanocnych - Udział w akademii filmowej - Rodzinne warsztaty- świąteczne ozdoby - Rodzinne wyjazdy do gospodarstw agroturystycznych 	<p>wychowawcy, nauczyciele, rodzice</p>	<p>sprawozdania, wywiad</p>
<p>15. Wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział w projekcie „Młodzi głosują” „Społeczeństwo Obywatelskie” - realizacja tematyki zajęć wynikającej z programu wychowawczego klas - udział społeczności szkolnej w uroczystościach patriotycznych szkolnych i pozaszkolnych - realizacja programu w kl 1-3 „Ziemia konińska-moja mała ojczyzna” - realizacja projektu wymian międzynarodowych dla 	<p>-M. W. Jankowiak</p> <p>Wychowawcy</p> <p>-p. Elżbieta Jasińska</p> <p>-M. Krzemińska L. Michałowska</p>	

	uczniów Erasmus+ pt. "Rzućmy wyzwanie przyszłości. -udział w 37. Międzynarodowym Festiwalu Filmów Młodego Widza "Ale Kino" w Poznaniu - opieka nad miejscami pamięci narodowej -warsztaty i debata dot. wielokulturowości naszego kontynentu	- wychowawcy -M.Jankowska	
--	--	------------------------------	--

Wyrównywanie szans dzieci pochodzących ze środowisk zagrożonych marginalizacją społeczną lub dotkniętych biedą oraz niesienie pomocy w trudnej sytuacji życiowej i materialnej.

Cel główny:

Otoczenie wsparciem dziecka, które potrzebuje pomocy ze względu na trudną sytuację materialną lub rodzinną.

Cele szczegółowe:

1. Rozpoznanie potrzeb uczniów dotkniętych marginalizacją lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, materialnej, rodzinnej
2. Przygotowanie programów wsparcia dla w/w uczniów
3. Kształtowanie poczucia własnej wartości i wiary w siebie.
4. Zachęcanie do otwartości wobec nauczyciela, budowanie atmosfery zaufania w relacji uczeń – nauczyciela
5. Przekazywanie wiedzy na temat tego, że wszystkich obowiązują takie same prawa bez względu na pochodzenie i status materialny

Zadanie	Sposoby realizacji	Osoba odpowiedzialna	Ewaluacja
1. Udzielanie wsparcia uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, materialnej, rodzinnej	- pomoc finansowa (wyprawki, itp.) -pomoc specjalistyczna (pedagog, psycholog), - psychoedukacja rodziców, - współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dzieci i rodzin - zbiórka żywności, odzieży - dofinansowania ucz.	wychowawcy klas, pedagog, psycholog	dokumentacja, rozmowy z uczniami, nauczycielami, wychowawcami

	do wycieczek klasowych - zwalnianie ucz. ze składek klasowych -obiady refundowane przez MOPR		
2. Wzmacnianie w uczeniu pozytywnej samooceny i zachęcanie do pracy nad sobą	- zajęcia grupowe, indywidualne, zachęcanie do przezwyciężania trudności, wskazywanie mocnych stron, -indywidualizacja potrzeb ucznia -współpraca z rodzicami	wychowawcy klas, pedagog, psycholog, nauczyciele uczący, rodzice	dokumentacja, obserwacja, rozmowa z uczniem, nauczycielem, rodzicem, wychowawcą
3. Zachęcanie do otwartości wobec nauczyciela, budowanie zaufania w relacji uczeń – nauczyciel	- praca wychowawcza, - wycieczki klasowe, - uroczystości szkolne - rozmowy indywidualne z uczniami i ich rodzicami	wychowawcy klas, pedagog, psycholog, nauczyciele uczący,	dokumentacja, ankiety, rozmowa, obserwacja

VII DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA SZKOŁY W PROCESIE WYCHOWAWCZYM UCZNIÓW

Zadanie	Sposoby realizacji	Osoba odpowiedzialna	ewaluacja
1.Poszerzenie wiedzy rodziców, nauczycieli, wychowawców i uczniów na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego i fizycznego uczniów	- Analiza orzeczeń i opinii PPP - Spotkania z rodzicami w celu przekazania spostrzeżeń n-li - Ewaluacje zajęć w ramach ppp - edukacja dla rodziców w ramach gazetki, w zakładce dla rodziców	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog	dokumentacja nauczycieli, pedagoga, psychologa
2.Poszerzanie wiedzy rodziców, uczniów nt środków psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, leki) i ich negatywnego wpływu	- Prelekcja dla uczniów i rodziców nt. szkodliwości środków psychoaktywnych - Zajęcia „Dopalaczom stop”	przedstawiciel MONAR-u, SANEPID-u, pedagog, psycholog	rozmowy z rodzicami, uczniami, nauczycielami

na organizm	(prezentacja, film edukacyjny) - realizacja zajęć profilaktycznych we współpracy z MONAR-em	-psycholog, pedagog	
3.Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów	Warsztaty, godziny wychowawcze, zajęcia indywidualne Realizacja programów - „Spójrz inaczej” -„Przyjaciele Zippiego” -zajęcia w ramach Koła Młodego Psychologa	psycholog, pedagog, wychowawcy psycholog	dokumentacja wychowawców, rozmowy z rodzicami
4.Kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji.	Warsztaty, godziny wychowawcze, zajęcia indywidualne, etyka, wdż, „Trzymaj formę”	psycholog, pedagog, wychowawcy, nauczyciele etyki i wdż	rozmowy z wych., rodzicami, spostrzeżenia psychologa, pedagoga
5.Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu	-Realizacja elementów programu profilaktycznego „Trzeci elementarz, czyli program siedmiu kroków”, - prelacja „Profilaktyka poprzez wartości” -warsztaty „Przeciwdziałanie przemocy domowej wobec dzieci” -warsztaty „Miedzy nami kobietkami”	psycholog, pedagog przedstawiciel MONAR-u przedstawiciele MOPR prelegentka działu promocji i edukacji „Procter and Gamble”	rozmowy z wych., uczniami, spostrzeżenia psychologa, pedagoga

6. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych	Konferencje, warsztaty, szkolenie	pedagog, psycholog, n-le wg potrzeb	
7. Rozwijanie i poszerzanie wiedzy na temat dbałości o kulturę języka	Udział klas 4-8 w akademii filmowej	wychowawcy	
8. Propagowanie idei żeglarstwa, alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu	-Realizacja programu „Żeglarska piętnastka”	n-l prowadzący zajęcia, rodzice	sprawozdanie,
9. Wspieranie uczniów uzdolnionych	-udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania -przygotowywanie ucz. i ich udział w konkursach i zawodach -stypendia naukowe i sportowe -prezentacja umiejętności na forum klasy i szkoły, przed rodzicami	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog, rodzice	osiągnięcia: zdobyte miejsca, nagrody, wyróżnienia

VIII DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA SZKOŁY W PROCESIE WYCHOWYWANIA

zadania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	ewaluacja
Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych	<p><u>prelekcje</u> na temat wychowywania młodego pokolenia w kontekście ogólnie przyjętych norm społecznych, ponadto prelekcje: - „Jak zapewnić dzieciom bezpieczeństwo w Internecie” - wg potrzeb</p> <p><u>Broszury</u> przekroczenie progu edukacyjnego ucz. kl. III, <u>Informacje dla rodziców na stronie internetowej szkoły w zakładce dla rodziców</u> - dot. tematyki profilaktyki i wychowania <u>Inf. dla rodziców umieszczane na tablicy Dla Rodziców</u> - indywidualny kontakt z rodzicem (spotkania, e-dziennik)</p>	<p>psycholog, pedagog, nauczyciele, zaproszeni specjaliści</p> <p>wych., n-le, psycholog, pedagog, dyrekcja</p>	rozmowy z rodzicami, uczniami, n-lami
Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów , ich rodziców w przypadku m.in. używania substancji psychoaktywnych	Umieszczenie na stronie internetowej szkoły w zakładce <i>dla rodziców</i> adresów poradni, numerów telefonów zaufania, adresów najbliższych ośrodków specjalistycznych	pedagog, psycholog	rozmowy z rodzicami
Przekazanie informacji uczniom i ich rodzicom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów prawa	Spotkanie z policjantem, kuratorem sądowym „Cyberprzemoc – jako forma naruszania dóbr osobistych”	pedagog, psycholog	

IX DZIAŁAŁOŚĆ PROFILAKTYCZNA SZKOŁY

Obszary działań:

1. Rozpoznawanie i minimalizowanie trudności w nauce, przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym.
2. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły.
3. Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.
4. Zapobieganie problemom i zachowaniom ryzykownym dzieci i młodzieży.
5. Zachęcanie uczniów do systematycznego uczęszczania na zajęcia lekcyjne.

Rozpoznawanie i minimalizowanie trudności w nauce przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym

Cel główny:

Udzielanie uczniowi pomocy w przewyżnianiu trudności i umożliwienie mu prawidłowego funkcjonowania w zespole klasowym oraz osiąganie pozytywnych wyników szkolnych.

Cele szczegółowe:

1. Rozpoznawanie przez nauczycieli potrzeb ucznia i przyczyn trudności w nauce.
2. Wyrównywanie braków w wiadomościach i umiejętnościach.
3. Usprawnianie zaburzonych procesów psychomotorycznych istotnych w opanowaniu umiejętności pisania i czytania.
4. Udzielanie pomocy uczniom.
5. Kierowanie uczniów na badania do poradni psychologiczno – pedagogicznej oraz do innych specjalistów
6. Motywowanie uczniów do samorozwoju.

Zadania	Sposoby realizacji	Osoba odpowiedzialna	Ewaluacja
1. Diagnozowanie potrzeb i możliwości uczniów oraz przyczyn trudności i niepowodzeń szkolnych. Badania w PP – P.	- ocena wiedzy i umiejętności ucznia - współpraca z pracownikami MPP-P (kierowanie uczniów na badania, konsultacje) - konsultacje dla rodziców - obserwacja uczniów - analiza opinii i orzeczeń PPP (opracowywanie dostosowań wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości psychofizycznych oraz potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz Indywidualnych Programów Edukacyjno – Terapeutycznych dla uczniów posiadających orzeczenie wydane przez PPP)	wychowawcy klas, pedagog, psycholog, nauczyciele	rozmowy z uczniem, zapisy w dziennikach lekcyjnych i innych dokumentach szkolnych
2. Objęcie ucznia pomocą	- przygotowywanie form pomocy psychologiczno –	wychowawcy klas, pedagog,	bieżące sprawdzanie

psychologiczno – pedagogiczną w celu przezwyciężania trudności, praca w oparciu o zalecenia PP – P	pedagogicznej dostosowanych do potrzeb uczniów - zajęcia wyrównawcze - zajęcia korekcyjno – kompensacyjne - koła zainteresowań - współpraca z rodzicami - zajęcia rewalidacyjne - zajęcia logopedyczne - zajęcia biofeedback - inne zajęcia mające na celu wspieranie dziecka, - udzielanie wsparcia rodzicom/ opiekunom uczniów, kierowanie do specjalistów;	psycholog, nauczyciele, specjaliści	wyników pracy, analiza trudności i postępów, informacje zwrotne od rodziców i nauczycieli uczących, dokumentacja z zajęć, analizowanie ocen
3. Tworzenie warunków do rozwijania i zaspokajania potrzeb edukacyjnych	- kółka zainteresowań - współpraca z rodzicami - inne zajęcia mające na celu rozwijanie zdolności dziecka, - przygotowywanie uczniów do konkursów -zajęcia rozwijające kreatywność -zajęcia rozwijające techniki uczenia się	wychowawcy klas, nauczyciele -psycholog, pedagog	dokumentacja z prowadzonych zajęć, udział dzieci w konkursach
4. Współpraca z psychologiem i pedagogiem szkolnym	- diagnozowanie występujących w nauce trudności - spotkania indywidualne z uczniem i rodzicami - wspieranie nauczyciela w jego pracy z dzieckiem poprzez analizowanie problemów, udzielanie wskazówek do pracy, - organizowanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej, - organizowanie spotkań zespołu wychowawczego, który wspólnie wypracowuje działania na rzecz uczniów i rodziców oraz praca w zespołach nauczycieli uczących w danej klasie	pedagog, psycholog, nauczyciele, zespoły do planowania i organizowania pomocy psychologiczno – pedagogicznej pedagog, psycholog, wychowawcy klas I – III oraz IV – VIII	obserwacja, informacje zwrotne od rodziców i nauczycieli uczących, zapisy w dziennikach lekcyjnych, dokumentacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej sprawozdania protokoły z zebrań
5. Współpraca ze środowiskiem rodzinnym ucznia	- konsultacje dla rodziców - udzielanie wskazówek do pracy z dzieckiem w domu - udzielanie uczniom wskazówek do pracy samokształceniowej - organizowanie „drzwi otwartych” dla rodziców, - zamieszczanie artykułów i informacji na stronie „Zakładka dla Rodziców”,	wychowawca, pedagog, psycholog, nauczyciele	rozmowy z uczniem rozmowy z rodzicami

	<ul style="list-style-type: none"> - włączanie rodziców w organizowanie imprez i przedsięwzięć szkolnych, - zachęcanie rodziców do proponowania działań wychowawczych i profilaktycznych - diagnozowanie problemów i pozyskiwanie opinii poprzez rozmowy, ankiety, itp. - warsztaty tematyczne z udziałem rodziców i uczniów - organizacja wspólnych wyjazdów integracyjnych 		notatki ze spotkań, ankiety
7. Jak się uczyć? Co pomaga, a co przeszkadza w nauce, (określanie wymagań, oceniania na poszczególnych przedmiotach)	<ul style="list-style-type: none"> - techniki ułatwiające przyswajanie i utrwalanie wiedzy i umiejętności - przygotowanie broszur dla rodziców klas III dot. przekroczenia progu edukacyjnego uczniów 	nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog	systematyczne sprawdzanie wyników pracy, analiza trudności i postępów, zapisy w dziennikach lekcyjnych
8. Zajęcia budujące samoocenę, wpływające na wyniki w nauce	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja wybranych tematów z programu „Spójrz inaczej”, „Przyjaciele Zippiego” - Pogadanki, warsztaty podczas lekcji wychowawczych - Przydzielanie dzieciom zadań, które pozwolą im wykazać się swoimi umiejętnościami i zdolnościami 	wychowawcy klas,	prezentacja swoich talentów i pasji podczas różnych uroczystości szkolnych

Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży

Cel główny:

Promowanie zdrowego stylu życia i inspirowanie ucznia do harmonijnego rozwoju

Cele szczegółowe:

1. Kształtowanie postaw prozdrowotnych, przekazywanie uczniom wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania działań prozdrowotnych.
2. Zapoznanie uczniów z zasadami zdrowego odżywiania.
3. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem.
4. Uświadamianie zależności między zdrowiem fizycznym i psychicznym.
5. Uświadamianie odpowiedzialności za ochronę własnego zdrowia.
6. Wdrażanie do przestrzegania zasad higieny osobistej i troski o własne zdrowie.
7. Wczesne diagnozowanie zagrożeń i przeciwdziałanie im.

Zadania	Sposoby realizacji	Osoba odpowiedzialna	Ewaluacja
1. Zapoznanie z zasadami zdrowego odżywiania się i promowanie ich w praktyce	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki w klasach, - praca w grupach, indywidualna, - udział w konkursach, - filmy nt. właściwego odżywiania się, - przygotowywanie posiłków (zajęcia wynikające z realizacji podstawy programowej) , - gazetki szkolne, - wspólne spożywanie drugiego śniadania w klasach I – III, - przygotowanie dla rodziców spotkania z dietetykiem lub zamieszczenie informacji na stronie szkoły, - spotkanie uczniów z pracownikiem SANEPID-u na temat odżywiania się, - przygotowywanie w stołówce szkolnej zdrowych i smacnych obiadów dla uczniów naszej szkoły 	wychowawcy, nauczyciele, Zespół ds. Promocji Zdrowia	zapisy w dziennikach, prace plastyczne
3. Propagowanie zdrowego stylu życia	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie wycieczek, zajęć terenowych, rajdów, przerw śródlekcyjnych uwzględniających ćwiczenia ruchowe, - organizowanie zajęć sportowych, - zachęcanie do udziału w zawodach, konkursach sportowych, - zajęcia pozalekcyjne (basen, aerobik, piłka nożna, koszykowa, taniec itp), - „Żeglarska 15 –tki” - Realizacja programu prozdrowotnego „Trzymaj Formę” -Kwiecień Miesiącem Zdrowia – 7kwietnia – Światowy Dzień Zdrowia - Tydzień mózgu 	nauczyciele wychowania fizycznego, wychowawcy klas, nauczyciele p.Iwona Miśkiewicz pedagog, psycholog -koordynator	dyplomy dla laureatów konkursów, zawodów sportowych, wykaz konkursów, dokumentacja fotograficzna ewaluacja zajęć opisana w programie ewaluacja zajęć opisana w programie
5. Kształtowanie postaw dbałości o własne zdrowie	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki w klasie, - przestrzeganie higieny osobistej i higieny 	-wychowawcy klas, pielęgniarka szkolna	scenariusze zajęć,

	pracy umysłowej, - dbałość o wygląd zewnętrzny, - spotkania z pielęgniarką szkolną, - realizacja programów antynikotynowych - realizacja zagadnień z programu profilaktyki alkoholowej III Elementarz czyli Program Siedmiu Kroków (w klasach starszych) - poddawanie się badaniom profilaktycznym, szczepieniom ochronnym, leczeniu, - spotkanie z kosmetologiem „Jak dbać o cerę?”	pedagog, psycholog - p. M. Brzęcka	zapisy w dzienniku, regulamin klasowy, regulaminy szkolne
6. Wyrabianie nawyków higienicznych	- wyrabianie nawyku mycia rąk, - fluoryzacja, - zajęcia poświęcone zdrowiu i higienie w ramach treści programowych, edukacji zdrowotnej - organizacja Dnia Świadomości Zagrożenia Hałasem - „Między nami kobietkami” – prelekcja na temat dojrzewiania	pielęgniarka szkolna, wychowawcy klas, nauczyciele B.Małuszek zaproszony prelegent Proctor & Gamble	regulamin stołówki, scenariusze zajęć
7. Przygotowywanie do udzielania pierwszej pomocy	- udział w warsztatach pierwszej pomocy RUR kl III	p. Magdalena Górlach-Wadelska	dzienniki, inna dokumentacja

Zapobieganie problemom i zachowaniom ryzykownym dzieci i młodzieży.

Cel główny:

Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa uczniów, eliminowanie zagrożeń ze środowiska ucznia

Cele szczegółowe:

1. Zapoznanie uczniów z zasadami bezpieczeństwa w szkole i poza nią, tworzenie norm, reguł i zasad obowiązujących w zespole klasowym oraz w szkole.
2. Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych, społecznych i życiowych wśród uczniów (samokontrola, radzenie sobie ze stresem,

- rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji).
3. Uczenie prawidłowego reagowania w sytuacji zagrożenia, uczenie zachowań asertywnych.
  4. Rozwijanie i wzmacnianie postaw koleżeńskich, wzajemnego szacunku.
  5. Rozpoznawanie zachowań agresywnych i przejawów przemocy (w tym zjawiska mobbingu i cyberprzemocy) wśród uczniów i zapobieganie im.
  6. Poszerzanie wiedzy na temat zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania z Internetu, gier komputerowych i mediów.
  7. Zapoznanie z zagrożeniami jakie pochodzą z rzeczywistego i wirtualnego świata
  8. Budowanie poczucia własnej wartości u uczniów.
  9. Organizowanie rozmaitych form spędzania wolnego czasu.
  10. Rozwiązywanie kryzysów rozwojowych i życiowych uczniów, mających związek m.in. z wyjazdami rodziców za granicę w celach zarobkowych, przemocą w rodzinie, itp.
  11. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów.
  12. Kształtowanie postaw, nawyków i umiejętności służących bezpieczeństw

Zadania	Sposoby realizacji	Osoba odpowiedzialna	Ewaluacja
1. Zwracanie uwagi na przestrzeganie norm i zasad obowiązujących w szkole	<ul style="list-style-type: none"> - odwoływanie się do obowiązujących norm, podkreślanie ich znaczenia dla bezpieczeństwa, - zwracanie uwagi na bezpieczeństwo uczniów na przerwach, - prowadzenie pogadek na godzinach wychowawczych na temat BHP - zapoznanie z regulaminem podczas przerw - zapoznanie z regulaminem stołówki szkolnej - zasady przebywania w świetlicy szkolnej - zapoznanie z procedurami postępowania w sytuacjach kryzysowych 	nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog	zeszyty spostrzeżeń, rozmowy z wychowawcami, obserwacja uczniów
2. Uwrażliwianie na zagrożenia płynące ze środków masowego przekazu	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia tematyczne na lekcjach wychowawczych i informatyce, - pogadanki, - gazetki ściennie - prelekcje podczas zebrań z rodzicami ,informacje dla rodziców zarówno na tablicy szkolnej jak i w „Zakładce dla Rodziców” na stronie internetowej szkoły 	wszyscy nauczyciele	zapisy w dziennikach lekcyjnych, ocena zachowań uczniów

3. Zapoznanie uczniów z ich prawami i obowiązkami	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki na lekcjach wychowawczych - opracowanie kodeksów i regulaminów klasowych - Obchody Rocznicy Uchwalenia Praw Dziecka 	wychowawcy klas, pedagog, psycholog, SU	rozmowy z uczniami, zapisy w dziennikach lekcyjnych,
4. Przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja zajęć profilaktycznych nt. „Przeciwdziałanie przemocy domowej wobec dzieci” kl V - znajomość procedury zakładania Niebieskiej Karty na wypadek takiej potrzeby 	zajęcia w klasach prowadzone przez pracowników MOPR Sekcja Poradnictwa Rodzinnego Wychowawcy, pedagog	wyniki przeprowadzonych badań
5. Uczenie dzieci konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i problemów	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia warsztatowe, - spotkania z psychologiem i pedagogiem szkolnym - program edukacyjno - profilaktyczny „Spójrz inaczej” 	wychowawcy klas, pedagog, psycholog	ocena zachowań uczniów zapis w dzienniku
6. Współpraca ze środowiskiem rodzinnym ucznia	<ul style="list-style-type: none"> - konsultacje dla rodziców z pedagogiem i psychologiem, - spotkania wychowawców i nauczycieli z rodzicami 	wychowawcy klas, pedagog, psycholog	dokumentacja ze spotkań z rodzicami
7. Zaznajomienie uczniów z przyczynami zachowań agresywnych oraz kształtowanie umiejętności przeciwdziałania im oraz panowania nad swoimi emocjami	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia warsztatowe, pogadanki - zajęcia na lekcjach wychowawczych - organizacja akcji - zajęcia w klasach sportowych (praca nad agresywnymi zachowaniami, rywalizacją) 	wychowawcy klas, pedagog, psycholog, nauczyciele	rozmowy z uczniami, zapisy w dziennikach lekcyjnych

<p>8. Kształtowanie umiejętności odpowiedzialnego użytkownika internetu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki na lekcjach wychowawczych, na zajęciach informatyki realizacja tematyki na innych lekcjach wynikająca z podstawy programowej -promowanie bezpiecznego korzystania z internetu - prezentacje multimedialne - obchody Dnia Bezpiecznego Internetu, - pogadanki na temat cyberprzemocy - prelekcje podczas zebrań z rodzicami , informacje dla rodziców zarówno na tablicy szkolnej jak i w „Zakładce dla Rodziców”na stronie internetowej szkoły 	<p>wychowawcy klas, nauczyciele informatyki, nauczyciele biblioteki pedagog, psycholog,</p>	<p>zapisy w dziennikach</p>
<p>9.Diagnoza poziomu bezpieczeństwa w szkole</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ankiety, rozmowy z uczniami, nauczycielami i rodzicami, - analizowanie wpisów w e-dzienniku, 	<p>wychowawcy klas, pedagog, psycholog, nauczyciele</p>	<p>ocena poziomu bezpieczeństwa podczas przerw, rozmowy z uczniami</p>
<p>10.Kształtowanie umiejętności pozytywnego myślenia o sobie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia grupowe, - warsztaty, - ankiety, - wzmacnianie mocnych stron uczniów pochwałami, - rozmowy indywidualne 	<p>wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog, psycholog</p>	<p>obserwacja</p>
<p>11.Cykliczne organizowanie przedstawień o tematyce wychowawczej, profilaktycznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Przedstawienia dla społeczności szkolnej organizowane przez poszczególne klasy - Udział klas w przedstawieniach teatralnych 		

<p>12.Zapobieganie kontaktom uczniów z substancjami psychoaktywnymi, środkami odurzającymi, środkami zastępczymi, nowymi substancjami psychoaktywnymi, nikotyną, dopalaczami, napojami energetyzującymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, - zajęcia warsztatowe, - Turniej wiedzy o środkach psychoaktywnych - Edukacja dla rodziców (prelekcje, informacje umieszczane na stronie szkoły „Zakładka dla Rodziców”) - realizacja wybranych treści programu profilaktyki alkoholowej „III Elementarz czyli Program Siedmiu Kroków” - Dzień Walki z AIDS –akcja (pogadanka, spotkanie z przedstawicielem MONAR-u) - Programy antynikotynowe: „Palić nie palić – oto jest pytanie”-konkurs Vkl. - Światowy Dzień bez Palenia - Czyste powietrze wokół nas - Bieg po zdrowie (kl IV) - Dopalaczom STOP ! , Oddziaływanie dopalaczy na organizm –projekcja filmu i pogadanki z uczniami - Realizacja scenariuszy w oparciu o program „Spójrz Inaczej” na temat lekarstw i substancji niewiadomego pochodzenia – klasy I – III - Realizacja scenariuszy w oparciu o program „Spójrz Inaczej” na temat szkodliwości i uzależnienia od alkoholu, nikotyny i substancji psychoaktywnych i środków odurzających – klasy IV – VI, - Rozwijanie współpracy z instytucjami promującymi zdrowy styl życia i oferujących pomoc w zakresie profilaktyki uzależnień. - Systematyczny rozwój współpracy z rodzicami, Radą Rodziców w zakresie profilaktyki. 	<p>nauczyciele, wychowawcy, pielęgniarka szkolna, zaproszeni goście, rodzice, pedagog, psycholog</p>	<p>scenariusze przeprowadzonych zajęć, zapisy w dziennikach lekcyjnych, przedstawienia i prace konkursowe, dokumentacja szkolna</p>
---	---	--	---

Mobilizowanie uczniów do systematycznego uczęszczania na zajęcia lekcyjne

Cel główny:

Zwiększenie frekwencji uczniów oraz podniesienie wyników nauczania.

Cele szczegółowe:

1. Wzbudzanie w dzieciach poczucia obowiązku systematycznego uczęszczania do szkoły.
2. Wskazywanie na związek między wysoką frekwencją a wynikami nauczania.
3. Uświadamianie uczniom wpływu systematycznego uczestniczenia w zajęciach lekcyjnych na poczucie przynależności do klasy.

Zadanie	Sposoby realizacji	Osoba odpowiedzialna	Ewaluacja
1. Bieżące monitorowanie frekwencji uczniów	-Systematyczne sprawdzanie i odnotowywanie obecności uczniów, -Podsumowywanie frekwencji - bieżący kontakt z rodzicami	wychowawcy, nauczyciele	prowadzenie dokumentacji
2. Poznanie czynników wpływających na niską frekwencję uczniów	-egzekwowanie usprawiedliwień i zwolnień z zajęć z podaniem przyczyny nieobecności, - wyjaśnianie z uczniami i rodzicami częstych nieobecności na wybranych lekcjach	wychowawcy, nauczyciele	prowadzenie dokumentacji
3. Stosowanie w szkole jednolitego systemu usprawiedliwień nieobecności i zwolnień z zajęć	- zapoznanie uczniów i rodziców z zasadami usprawiedliwiania nieobecności i zwolnień z zajęć	wychowawcy, nauczyciele	prowadzona dokumentacja
4. Uświadamianie uczniom szczególnego wpływu nieobecności w szkole na osiągnięte wyniki	- Pogadanki, - Informowanie o wpływie nieobecności na możliwość niezyskania promocji do następnej klasy	wychowawcy, nauczyciele	prowadzona dokumentacja
5. Szybkie informowanie rodziców o wagarach dziecka	- Stały kontakt z rodzicami uczniów w sytuacji częstych lub długotrwałych nieobecności w szkole	nauczyciele, wychowawcy	notatki ze spotkań, informacje w dzienniku
6. Minimalizowanie lęków wynikających z trudności w nauce	- Pomaganie uczniom w pokonywaniu trudności (formy pomocy opisane wcześniej)	nauczyciele, wychowawcy	prowadzona dokumentacja, wysoka frekwencja

4. Podnoszenie umiejętności udzielania pierwszej pomocy	- Warsztaty udzielania pierwszej pomocy dla kl. III - Udział w konkursie „Udzielanie pierwszej pomocy i bezpieczeństwo w ruchu drogowym”, „Młodzież zapobiega pożarom”	A.Rogawska M.Wadelska	
5.Rozwijanie umiejętności spędzania wolnego czasu	- Spotkania z przedstawicielami Policji i OSP, - Realizacja programu „Bezpieczne wakacje”- udział w spotkaniu prewencyjnym z KMP i PSP, realizacja scenariuszy zajęć, gazetka tematyczna	wychowawcy, zaproszeni goście, psycholog, pedagog	

W szkole realizowane są następujące programy i akcje profilaktyczne i edukacyjne:

1. Program „Trzymaj Formę” - klasy V-VIII
2. Programy profilaktyki nikotynowej:
Program „Bieg po zdrowie”, - kl. IV
3. Konkurs „Palić, nie palić oto jest pytanie” dla uczniów klas V .
4. 16 listopada - trzeci czwartek listopada - ogólnopolska akcja
- „Rzuć palenie razem z nami” VIII kl
5. 31 maja - Światowy Dzień bez Tytoniu”.
6. Profilaktyka HIV/AIDS
1 grudnia - Światowy Dzień AIDS
7. Kwiecień Miesiącem Zdrowia - 7 kwietnia - Światowy Dzień Zdrowia
8. „Klub Bezpiecznego Puchatka” kl. I
9. Trzeci Elementarz czyli Program Siedmiu Kroków – program profilaktyczno – edukacyjny (wybrane treści).
10. „Spójrz Inaczej”

Innowacje pedagogiczne:

- „Opowieści Biblijne”
- „Piosenka jako zabawa translatorska wśród metod aktywizujących naukę języka angielskiego” – kl 7a
- „Język angielski - mówię i rozumiem”
- „Matematyka ... dla każdego” – 8 d
- „Być jak dziecko przez całe życie. Trzy kroki od kreatywności do przedsiębiorczości”.- kl 5e
- „Teaching Geography through English”. – kl 8
- „Don't be afraid of speaking English" czyli nie bój mówić się po angielsku kl 5f
- „Rok liturgiczny...”
- „Zwroty ratujące życie”

X WZORZEC ABSOLWENTA

Zgodnie z oczekiwaniami, absolwent naszej Szkoły będzie:

- odpowiednio przygotowany do podjęcia nauki w szkole średniej,
- odpowiedzialny i będzie znał swoje prawa i obowiązki,
- posiadał poczucie przynależności do najbliższego środowiska i regionu,
- rozróżniał dobre i złe zachowania, a w swoim postępowaniu będzie wykazywał dobre intencje,
- znał zagrożenia występujące w jego środowisku i uwzględniał je w swoim postępowaniu,
- przygotowany do podejmowania i realizacji zadań indywidualnych i zespołowych,
- miał poczucie własnej godności i wartości,
- tolerancyjny i gotowy do niesienia pomocy starszym, słabszym i niepełnosprawnym,
- dbał o własne i innych bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne,
- postępował zgodnie z zasadami higieny i dbałości o zdrowie,
- darzył szacunkiem symbole narodowe, będzie znał historię i kulturę Ojczyzny oraz regionu,
- rozumiał, że różnice między ludźmi są czymś normalnym, będzie starał się rozumieć innych.

XI OPIS RYTUAŁU SZKOLNEGO ORAZ UROCZYSTOŚCI O CHARAKTERZE WYCHOWAWCZYM I KULTURALNYM

Nasza szkoła oprócz oddziaływania na sferę intelektualną, oddziałuje również na sferę emocjonalną ucznia, poprzez odwoływanie się do przeżyć wychowanków, wzbudza je i kształtuje. Służą temu celowi przede wszystkim uroczystości szkolne, które zawierają w sobie duży ładunek emocjonalny, budzą piękne i szlachetne uczucia, pozwalają poznać i uszanować polską tradycję narodową i pobudzają do dalszego wspólnego działania.

Bardzo ważną rolę w wychowaniu odgrywa wychowanie patriotyczne. Ma ono szczególnie istotne znaczenie w kształtowaniu poszanowania dla symboli narodowych – godła, sztandaru i hymnu państwowego.

Symbolami istnienia państwa i narodu polskiego są: godło, flaga i hymn państwowy. Najstarszym symbolem jest godło – biały orzeł. Barwy biało – czerwone i pieśń „Jeszcze Polska nie zginęła” są kolejnymi symbolami naszego państwa.

Symbole szkolne to: sztandar i hymn szkoły. Symbole te stanowią trwałe elementy wiążące uczniów ze szkołą. W czasie uroczystości sztandar jest eksponowany poprzez wniesienie go przez poczet sztandarowy. Poza uroczystościami, sztandar jest wyeksponowany w oszklonej gablocie w holu głównym szkoły, aby uczniowie mogli zapoznać się z wyglądem sztandaru.

- Na uroczystości szkolne uczniowie przychodzą w stroju galowym.
- Hymn państwowy śpiewany jest przez uczniów na uroczystościach szkolnych i patriotycznych
- Godło państwowe jest umieszczane w salach lekcyjnych i w innych reprezentacyjnych pomieszczeniach szkoły

Święto Patrona Szkoły

W dniu września 1999 roku odbyła się uroczystość nadania naszej szkole imienia Polskich Olimpijczyków połączona z przekazaniem sztandaru. Była to również okazja do spotkania uczniów ze znanymi sportowcami – zdobywcami medali olimpijskich. Co roku, w dniu tym, obchodzone będą rocznice nadania szkole imienia Nawiązaliśmy współpracę ze szkołami noszącymi imię Polskich Olimpijczyków, z Polskim Komitetem Olimpijskim, gromadzimy materiały dotyczące olimpiad i medalistów olimpijskich oraz organizujemy spotkania z olimpijczykami.

- **Uroczystości patriotyczne** /forma apelu szkolnego/:

Uczeń kształtuje postawę patriotyczną i obywatelską, szacunek do tradycji narodowych, zna symbole narodowe, wie jak się wobec nich zachować

- Święto Niepodległości	11 listopada
- Powstanie Wielkopolskie	27 grudnia
- Rocznicą Wyzwolenia Konina	21 stycznia
- Dzień Flagi	2 maja
- Święto Konstytucji 3Maja	3 maja
- Piknik rodzinny	

- **Uroczystości ogólnoszkolne**

Poszanowanie tradycji szkolnych

- Rozpoczęcie roku szkolnego i pasowanie na ucznia I klas	2 września
- Zakończenie roku szkolnego	19 czerwca

- **Imprezy i spotkania o charakterze wspólnotowym**

Wdrażanie uczniów do działań na rzecz wspólnoty klasowej, szkolnej, lokalnej.
Integracja grupy

- Sprzątanie świata	wrzesień
- Festiwal Piosenki Szkolnej	czerwiec
- Choinki Noworoczne	styczeń
- Walentynki	14 luty
- Dzień Samorządności	21 marca
- Spotkania z ciekawymi ludźmi	cały rok
- Dyskoteki	cały rok

- **Uroczystości religijne.**

Uczeń rozwija swoją sferę duchową i emocjonalną zgodnie z wartościami życia.

- Rocznicą śmierci papieża Jana Pawła II	2 kwietnia
- Dzień Papieski	11 października
- Jasełka, klasowe spotkania opłatkowe	20 grudnia

- **Uroczystości i imprezy klasowe:**

Integrowanie zespołów klasowych, poznanie tradycji .

- Dzień chłopca	30 września
- Andrzejk	30 listopada
- Mikołajki	6 grudnia
- Spotkania Świąteczne	20 – 23 grudnia
- Dzień Babci i dziadka	21 – 22 stycznia
- Dni Rodziny	maj
- Dzień Dziecka	1 czerwca

- **Imprezy o charakterze sportowym:**

Uczeń rozwija swoje zainteresowania, aktywność fizyczną

- Ogólnopolski Turniej Piłki Nożnej	marzec
- Rozgrywki wewnątrzklasowe	cały rok
- Rozgrywki międzyklasowe	cały rok
- Rozgrywki międzyszkolne	cały rok
- Dzień sportu	czerwiec
- Spotkania z olimpijczykami	cały rok

- **Imprezy integracyjne:**

Uczeń jest wrażliwy społecznie; kształtowanie postaw moralnych i tolerancji wobec inności drugiego człowieka

- „Bieg Solny” Ciechocinek	wrzesień
- Piknik Olimpijski	wrzesień
- Miejski Dzień Integracji	październik
- Abilimpiada	październik
- Międzynarodowy Dzień Niepełnosprawnych	grudzień
- Wielkopolskie Igrzyska Klas Integracyjnych	kwiecień

(Osoby odpowiedzialne za przygotowanie uroczystości i imprez są zamieszczone w Kalendarzu Uroczystości Szkolnych)

XII SZKOLNY SYSTEM ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH ROZWIJAJĄCYCH TALENTY I ZAINTERESOWANIA, POSTAWY I UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNE I ORGANIZACYJNE

Wprowadzenie zajęć pozalekcyjnych ma na celu wdrożenie uczniów do aktywnego spędzania czasu wolnego i kształtowanie osobowości. Ponadto uświadomienie uczniom bogactwa form ludzkiej aktywności i nauczenie umiejętności korzystania z nich oraz obcowania ze zjawiskami kultury. Uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych ma charakter całkowicie dobrowolny. Nauczyciele starają się wytworzyć klimat, który działałby zachęcająco i stanowił o zrodzeniu się potrzeby udziału.

Naszym uczniom proponujemy:

- ❖ Koło komputerowe
- ❖ Koło historyczne
- ❖ Koło matematyczne
- ❖ Koło turystyczne
- ❖ Koło plastyczne
- ❖ Koło językowe
- ❖ Koło przyrodnicze
- ❖ Koło Młodych Talentów
- ❖ Koło teatralno - recytatorskie
- ❖ Zajęcia taneczne
- ❖ Koła sportowe: piłka ręczna i piłka nożna, pływanie, tenis stołowy

XIII NORMY ZACHOWANIA OBOWIĄZUJĄCE UCZNIĄ W SZKOLE

Wywiązywanie się z obowiązków ucznia:

- Wykorzystuję w pełni czas przeznaczony na naukę, uważnie słucham i wykonuję polecenia nauczyciela, aktywnie uczestniczę w zajęciach, nie przeszkadzam nauczycielowi i kolegom w zajęciach, uczestniczę w wybranych przez siebie zajęciach pozalekcyjnych i wyrównawczych.
- Punktualnie przychodzę na zajęcia lekcyjne, systematycznie przygotowuję się do lekcji, na czas przynoszę usprawiedliwienia.
- Nie opuszczam budynku szkoły podczas zajęć i przerw /ucieczki, wagary/.

Postępowanie zgodne z dobrem społeczności szkolnej:

- Troszczę się o mienie szkoły i jej estetyczny wygląd.
- Jestem wrażliwy na cudzą krzywdę, opiekuńczy wobec słabszych kolegów i odpowiedzialny za swoje postępowanie.
- Nie ulegam wpływom innych, którzy namawiają mnie do złego
- Pomagam innym.

Dbłość o honor i tradycje szkoły:

- Odnoszę się z szacunkiem do miejsc tradycji i symboli narodowych.
- Postępuję zgodnie z dobrem szkolnej społeczności, dbam o honor, dobre imię i tradycję i szkoły.
- Zawsze godnie reprezentuję szkołę na zewnątrz.
- Zachowuję się w każdej sytuacji w sposób godny młodego Polaka.

Dbłość o piękno mowy ojczystej:

- Dbam o piękno mowy ojczystej, mówię prawdę, przeciwstawiam się przejawom zniekształcania i wulgaryzacji języka polskiego.
- Zawsze prezentuję wysoką kulturę słowa /zwroty grzecznościowe/.

Dbłość o bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz innych osób:

- Dbam o zdrowie, włączam się aktywnie w działania prozdrowotne, dbam o bezpieczeństwo własne i innych.
- Nie stosuję używek /papierosów, alkoholu, narkotyków, dopalaczy/ w szkole i poza nią.
- Zmieniam buty, dbam o higienę osobistą i estetykę wyglądu.

- Dbam o zdrowie i bezpieczeństwo własne i innych.
- Przeciwstawiam się przejawom zła, przemocy, agresji

Okazywanie szacunku innym osobom:

- Jestem tolerancyjny wobec innych, szanuję poglądy i przekonania innych ludzi, szanuję ludzi starszych.
- Nie wyzywam, nie dokuczam, nie biję kolegów i nie wymierzam sam sprawiedliwości.
- Przestrzegam poleceń wszystkich pracowników szkoły
- Godnie i kulturalnie zachowuję się wobec nauczycieli, pracowników obsługi, osób starszych, kolegów w szkole i poza nią /na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych, przerwach, imprezach szkolnych, podczas dojazdów do szkoły i ze szkoły, w środowisku zamieszkania/.

Opis systemu motywacyjnego w wychowaniu zawarty jest w Statucie szkoły

XIV ZASADY WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI

Rodzice, wychowawcy klas i nauczyciele współdziałają ze sobą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci.

- Rodzice mają obowiązek zapewnić regularne uczęszczanie dziecka na zajęcia lekcyjne i zapewnić dziecku przygotowanie się do zajęć szkolnych.
- Wychowawcy klas na zebraniach z rodzicami informują i zapoznają ich o:
  - wewnątrzszkolnym systemie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów,
  - regulaminach zawartych w Statucie Szkoły,
  - zamierzeniach dydaktycznych i wychowawczych w klasie i szkole,
  - możliwości zakwestionowania i odwołania się od ustalonej przez nauczyciela oceny,
  - postępach w nauce i zachowaniu dzieci oraz o przyczynach ewentualnych trudności,
- Wychowawcy klas na zebraniach z rodzicami prowadzą edukację dla rodziców w zakresie aktualnie istniejących, bądź zagrażających problemów i trudności w procesie wychowywania dzieci.
- Wychowawcy klas współpracują z rodzicami w celu:
  - zaplanowania form życia klasy,
  - ustalenia treści i formy zajęć realizowanych na godz. wych. w klasie,
  - zapoznania i ustalenia potrzeb opiekunów – wychowawczych uczniów,
  - współtworzenia i modyfikowania Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.
- Wychowawca klasy jest zobowiązany poinformować ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanej śródrocznej i rocznej ocenie klasyfikacyjnej zachowania, w terminie i formie określonych w statucie szkoły.
- Rodzice mogą wyrażać swoje opinie na temat pracy szkoły organom nadzorującym szkołę.

Formy współpracy szkoły z rodzicami:

- **spotkania z rodzicami** – organizowanie 2-3 razy w semestrze, w szczególnych przypadkach częściej,
- **rozmowy indywidualne** – wychowawca klasy wyznacza rodzicom termin, w którym mogą się z nimi kontaktować - 1 godzina w tygodniu,
- **konsultacje z nauczycielami poszczególnych przedmiotów** – dyrektor szkoły określa termin spotkań , tzw. **drzwi otwarte**,
- **informacja pisemna** – wezwanie rodzica do szkoły w przypadku braku możliwości innego kontaktu , kontakt drogą mailową, poprzez dziennik elektroniczny,
- **konsultacje, rozmowy indywidualne z pedagogiem i psychologiem szkolnym,**

- w razie potrzeby indywidualne **spotkania z dyrekcją szkoły,**
- **kontakt telefoniczny,**

XV WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM, INSTYTUCJAMI POMOCOWYMI

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci

Szkoła nasza współpracuje z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci poprzez Środowiskowe Ognisko Wychowawcze nr 2. Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, obejmuje dzieci z rejonu naszej szkoły. Szczególną uwagę zwraca się na to, aby zapewnić opiekę uczniom, którzy sprawiają kłopoty wychowawcze i pochodzących z rodzin patologicznych i o trudnej sytuacji materialnej. Dzieci w ognisku objęte są różnorodnymi formami pracy, zapewniona mają pomoc w nauce z każdego przedmiotu. Każde dziecko może także rozwijać zainteresowania poprzez udział w proponowanych różnorodnych formach pracy /zajęcia plastyczne, konstrukcyjne, modelarskie, muzyczne, sportowe, kulturalne/. Tradycją stało się organizowanie rodzinnych spotkań: Wigilia, śniadanie Wielkanocne, Dzień Matki, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka. W ognisku prowadzone są dla całych rodzin warsztaty psychologiczno – pedagogiczne. Uczestnicy mogą mówić o swoich problemach, emocjach i uczuciach. Poznają się na nowo, uczą się z sobą rozmawiać i rozwiązywać problemy rodzinne.

Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich

Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich utworzyło w naszej szkole Świetlicę Socjoterapeutyczną. Świetlica jest niepubliczną placówką opiekuńczo – wychowawczą przeznaczoną dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. W świetlicy pracują wychowawcy prowadzący zajęcia socjoterapeutyczne, wyrównujące braki dydaktyczne, zajęcia plastyczne, muzyczne oraz organizujący uroczystości okolicznościowe, wypoczynek letni i zimowy.

Fundacja „Mielnica”

Podstawową działalnością Fundacji jest bezpośrednia pomoc osobom niepełnosprawnym. Polega ona m.in. na udzielaniu porad lekarskich i rehabilitacji leczniczej, prowadzeniu zajęć sportowych, turnusów rehabilitacyjnych, wycieczek i wydawaniu sprzętu rehabilitacyjnego.

Współpraca z naszą szkołą polega na wspólnym organizowaniu imprez dla osób niepełnosprawnych. Fundacja od 1998 roku w naszej szkole organizuje Ogólnopolską Olimpiadę Umiejętności Osób Niepełnosprawnych tzw. „Abilimpiadę”. Jej celem jest stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości rywalizacji w różnych konkurencjach /plastyka, ceramika, grafika komputerowa, haft, bukiciarstwo itp./, uwierzenia we własne siły, nawiązania nowych kontaktów i wymiany doświadczeń. Od 1997 roku w naszej szkole odbywał się Ogólnopolski Turniej Stermierki na Wózkach. W listopadzie 1999 roku Fundacja zorganizowała „Andrzejki Integracyjne” dla uczniów klas integracyjnych z regionu Konina. Współpraca z Fundacją „Mielnica” ułatwiła uruchomienie w naszej szkole klas integracyjnych /w których uczą się i bawią dzieci zdrowe i niepełnosprawne/, pokonywanie barier architektonicznych, pozyskiwanie sprzętu do gimnastyki korekcyjnej.

Policja

Praca wychowawcza i profilaktyczna szkoły polega między innymi na utrzymywaniu kontaktów z przedstawicielami Policji. Od 2004 roku, gdy Rada Ministrów przyjęła Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży, który zawiera między innymi moduł: „Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkoły z policją ...”, przybliżone zostały zadania szkoły w tym zakresie i możliwości jej współpracy z policją, gdy uczeń przejawia zachowania świadczące o demoralizacji, bądź popełnia czyn karalny. W ramach długofalowej pracy profilaktyczno-wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń. W ramach tej współpracy są organizowane:

- Spotkania nauczycieli, rodziców z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przystępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym
- Spotkania tematyczne uczniów z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń
- Informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci
- Udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przystępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły
- Wspólny – szkoły i policji - udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem przemocy i przystępczości nieletnich
- Rozmowy profilaktyczno-wychowawcze z uczniami w obecności pedagoga szkolnego, rodziców, przy wsparciu dzielnicowego, bądź specjalisty ds. nieletnich

Sąd Rodzinny

Kurator sądowy ds. rodzinnych i nieletnich jest organem sądu, z racji posiadanych informacji i zakresu swoich uprawnień wspiera szkołę w jej działaniach na rzecz ucznia oraz podczas planowania skutecznej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Kuratorzy działają w środowisku podopiecznych – zarówno w miejscu ich zamieszkania, jak i na terenie szkoły. Obie instytucje – szkoła i kurator współpracują i działają wspólnie na rzecz dobra dziecka, ucznia, wychowanka. W razie trudności wychowawczych i braku współpracy z rodzicami lub też znaczną niewydolnością wychowawczą rodziców ucznia, pedagog w porozumieniu z wychowawcą i dyrekcją szkoły kieruje pismo informujące do Sądu z prośbą o wgląd w sytuację rodziny.

Miejska Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

Poradnia realizuje zadania poprzez diagnozę, konsultację, terapię, psychoedukację, rehabilitację, doradztwo, mediacje i interwencje w środowisku ucznia, działalność profilaktyczną i informacyjną. Ważnym zadaniem poradni, jest orzekanie w sprawie kształcenia specjalnego oraz w sprawach indywidualnego nauczania. Ponadto poradnia wydaje opinie w następujących sprawach:

- wcześniejszego przyjęcia ucznia do szkoły lub odroczenia,
- pozostawienia ucznia klas I-III drugi rok w tej samej klasie,
- dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb ucznia z zaburzeniami i odchyleniami,
- udzielania zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki,
- określania właściwych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

W wyjątkowych sytuacjach na prośbę wychowawcy, psychologa, pedagoga i dyrekcji psycholog i pedagog z poradni dokonują obserwacji uczniów z problemami edukacyjno-wychowawczymi na terenie szkoły oraz uczestniczą w konsultacjach z pedagogiem i psychologiem szkolnym.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

Ośrodek jest instytucją, która wspiera finansowo rodziny o bardzo niskim statusie materialnym.

Uczniowie naszej szkoły pochodzący z rodzin najuboższych korzystają z obiadów, których koszty pokrywa Ośrodek. Dzieci potrzebujące wsparcia finansowego do wycieczek szkolnych lub na „Zielone Szkoły” otrzymują pomoc materialną od MOPR, a uczniowie z rodzin ubogich otrzymują zasiłki finansowe. Pedagog i psycholog szkolny utrzymują kontakt z pracownikami socjalnymi i asystentami rodzin naszych uczniów.

Stowarzyszenie MONAR

Stowarzyszenie prowadzi profilaktyczną działalność informacyjną, edukacyjną oraz szkoleniową w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży. Uczniowie klas VI uczestniczą w spotkaniu z przedstawicielem MONAR-u podczas którego uzyskują wiedzę na temat szkodliwości narkotyków i dopalaczy, zasad asertywnej ich odmowy, jasnego wyrażania swojego zdania, zastosowania zasady skutecznej komunikacji. Uczą się w jaki sposób wyrażać swoje emocje, aby spotkały się z akceptacją społeczną, jak unikać zachowań agresywnych. Poznają co to znaczy własna wartość i wartość drugiego człowieka.

Ponadto pracownik z MONAR-u prowadzi z rodzicami uczniów pogadankę

XVI EWALUACJA I PROCEDURA WPROWADZANIA ZMIAN

Opracowany program podlega systematycznej ewaluacji. Celem ewaluacji jest określenie stopnia realizacji zadań programowych.

Sposoby ewaluacji:

- obserwacja zachowań i aktywności uczniów
- analiza informacji udzielanych przez nauczycieli i uczniów
- analiza sprawozdań wychowawców z realizacji planów wychowawczych
- analiza informacji zebranych podczas spotkań z rodzicami
- analiza sprawozdań zespołów zadaniowych
- badanie samopoczucia uczniów w szkole, zadowolenia rodziców z działalności wychowawczej szkoły

Narzędzia ewaluacji: ankieta, wywiady, sondaż.

Uwagi, wnioski, nowe propozycje zostają przeanalizowane przez Zespół ds. Wychowawczych, przedstawione na Radzie Pedagogicznej, zaopiniowane przez Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski. Pozytywnie zaopiniowane zmiany zostają zapisane do realizacji w Programie Wychowawczo-Profilaktyczny.

Ankieta dla Ucznia

Drogi Uczniu!

Pragniemy poznać, Twoją opinię na temat szkoły. Twoje odpowiedzi będą podstawą do podjęcia odpowiednich działań udoskonalających jej pracę. Ankieta jest anonimowa. Prosimy o szczerą i wyczerpującą odpowiedź.

1. Czy Twoja klasa jest zgranym i zintegrowanym zespołem klasowym?

TAK   NIE

2. W razie problemów na czyją pomoc możesz liczyć? (podkreśl)

- a) koleżanek-kolegów
- b) wychowawcy
- c) dyrektora
- d) rodziców
- e) psychologa
- f) pedagoga

3. Jakiego rodzaju sytuacje stwarzają Tobie największą trudność? (podkreśl)

- a. ocena ndst,
- b. sprawdzian, praca klasowa,
- c. problemy w klasie
- d. w relacjach z rówieśnikami
- e. zawsze radzę sobie dobrze

4. Czy spędzasz dłużej niż 2 godz. dziennie przed komputerem?

TAK   NIE

5. Czy umiałbyś odmówić, gdyby namawiano Cię do picia alkoholu, palenia papierosów, zażywania narkotyków czy dopalaczy ?

TAK   NIE

6. W jaki sposób radzisz sobie z emocjami w trudnych sytuacjach?

- a. staram się rozmawiać
  - b. wycofuję się
  - c. wdaję się w bójkę
  - d. krzyczę (kłócę się)
  - e. zgłaszam problem nauczycielowi/rodzicowi
  - f. inne
- (jakie?).....

Ankieta dla Nauczycieli

Drogie Koleżanki, drodzy Koledzy!

Zwracam się z prośbą o uzupełnienie anonimowej ankiety, której celem jest uzyskanie informacji na temat realizacji działań profilaktycznych, ujętych w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym.

1. Czy znasz Program Wychowawczo-Profilaktyczny naszej szkoły?

TAK NIE

2. Czy w swojej pracy wychowawczej zrealizowałaś/łeś pełny cykl treści profilaktycznych i wychowawczych?

TAK NIE

3. Co byś zmienił/ła w budowie i problematyce obecnego Programu?

.....
.....
.....
.....

4. Które treści Programu uważasz za najważniejsze w pracy naszej szkoły?

.....
.....
.....
.....

5. Które treści zawarte w obecnym Programie pominąłbyś w realizacji?

Ankieta dla Rodziców

Drodzy Rodzice!

Celem tej ankiety jest poznanie Państwa opinii na temat realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz pozyskanie informacji istotnych dla pracy wychowawczej z Państwa dziećmi. Ankieta jest anonimowa. Informacje, które Państwo zamieścicie pomogą udoskonalić pracę naszej szkoły. Prosimy o szczerą i wyczerpującą odpowiedź.

1. Co Państwa zadaniem powinno być priorytetem szkoły w zakresie profilaktyki?

- a. zapewnienie bezpieczeństwa w szkole i na zajęciach pozalekcyjnych, imprezach szkolnych, wycieczkach
- b. kształtowanie dojrzałego i odpowiedzialnego postępowania mojego dziecka
- c. uczenie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych
- d. kształtowanie sprawności fizycznej i nawyków uprawiania sportu
- e. uświadamianie zagrożeń ze strony uzależnień

2. Co Państwa zdaniem, poza podejmowanymi działaniami, szkoła powinna robić w zakresie profilaktyki i wychowania?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Czy Państwa dziecko:

- czuje się w szkole bezpiecznie	TAK	NIE
- jest w klasie akceptowane i dowartościowane	TAK	NIE
- chętnie uczęszcza na zajęcia pozalekcyjne	TAK	NIE
- ma świadomość zagrożeń wynikających z uzależnień	TAK	NIE

4. Jakie wartości uznajecie Państwo za najważniejsze? (może Pan(i) zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź – maksymalnie 5)

- prawda
- tolerancja
- odwaga
- miłość
- wiara
- wytrwałość
- szczęście
- przyjaźń
- dobro
- lojalność
- zdrowie
- powodzenie materialne
- inne
- jakie?.....

5. Jakie umiejętności Państwa zdaniem są najważniejsze dla Waszego dziecka w jego dalszej nauce i pracy? (może Pan(i) zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź – maksymalnie 5)

- przyjmowanie odpowiedzialności za swoje postępowanie
- umiejętność twórczego rozwiązywania problemów
- współdziałanie w zespole
- działanie i funkcjonowanie na bazie obowiązujących norm
- przyjmowanie odpowiedzialności za swoją dalszą naukę
- poprawne posługiwanie się językiem polskim
- sprawne posługiwanie się językiem obcym
- rozwiązywanie konfliktów w sposób negocjacyjny
- rozwijanie własnych zainteresowań i uzdolnień

6. Uwagi

.....

.....

.....

.....